

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

B1
Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης
Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

8 ΜΑΪΟΥ 2020

Περιεχόμενα

1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ.....	3
2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	8
3. ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ..	14
4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ.....	18
5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.....	24
6. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ	29
7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ.....	33
8. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ.....	35
9. ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	37
10. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΠΣ	40

**Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης
Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ)**

Ίδρυμα: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τίτλος ΠΠΣ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Ημερομηνία υποβολής: 8-5-2020

ΟΜΕΑ:

Αναθεωρημένη πρόταση

Κωνσταντίνος Ντίνας, πρόεδρος, ΠΤΝ, Πρόεδρος ΟΜΕΑ,
Κωτόπουλος Τριαντάφυλλος, Αναπληρωτής Καθηγητής,
Παπαδοπούλου Πηνελόπη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Αρχική πρόταση

Δόμνα Μιχαήλ, Καθηγήτρια, αναπληρώτρια πρόεδρος, ΠΤΝ, Πρόεδρος ΟΜΕΑ,
Κωτόπουλος Τριαντάφυλλος, Αναπληρωτής Καθηγητής,
Παπαδοπούλου Πηνελόπη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Συμμετείχαν στην συγγραφή (μέλη ΔΕΠ)

Ιφιγένεια Βαμβακίδου
Ευαγγελία Καλεράντε
Κωνσταντίνος Χρήστου
Γεώργιος Τζάρτζας
Θαρρενός Μπράτιτσης

Στατιστικά δεδομένα

Νικόλαος Μυρωνίδης, Διοικητικός Υπάλληλος. Γραμματεία ΠΤΝ

---

1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, Η ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΥΤΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ (ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ) ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΕΙ ΚΑΙ, ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ, ΣΤΗΝ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΠΣ. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΥΤΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ.

1.1 Πολιτικής Διασφάλισης Ποιότητας του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών (Π.Τ.Ν.) του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ.) είναι προσηλωμένο στην παροχή υψηλής ποιότητας ανώτατης εκπαίδευσης αλλά και στην προσπάθεια ανάπτυξης ενός δημιουργικού περιβάλλοντος έρευνας και εργασίας. Το Π.Τ.Ν. δεσμεύεται στην εφαρμογή μιας πολιτικής διασφάλισης ποιότητας που υποστηρίζει την ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και τον προσανατολισμό του προγράμματος σπουδών, προωθεί τον σκοπό και το αντικείμενό του, υλοποιεί τους στρατηγικούς του στόχους, καθορίζει τα μέσα και τους τρόπους επίτευξής τους και στοχεύει στη διαρκή βελτίωσή του.

Η πολιτική ποιότητας του Τμήματος επικεντρώνεται στη(ν):

- συνεχή βελτίωση της ποιότητας στην εκπαίδευση και την έρευνα
- συνεχή βελτίωση της ποιότητας των διαδικασιών και των υπηρεσιών του
- συνεχή βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της ποιότητας ζωής στο Τμήμα
- διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα
- ανάδειξη του έργου που συντελείται στο Τμήμα
- προστασία ατομικών δικαιωμάτων, προσωπικών δεδομένων και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, εργαζομένων και φοιτητών.

Το Π.Τ.Ν. του Π.Δ.Μ.:

1. Σχεδιάζει, τροποποιεί και βελτιώνει το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (Π.Π.Σ.) με διαφανείς διαδικασίες ποιότητας και με συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών, ώστε αυτό:
  - να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες επιστημονικές απαιτήσεις και διδακτικές ανάγκες και να προσαρμόζεται έγκαιρα και αποτελεσματικά σε νέες εγχώριες και διεθνείς συνθήκες
  - να επιτυγχάνει μαθησιακά αποτελέσματα και να εξασφαλίζει προσόντα σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης.
2. Προωθεί την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου:
  - μεριμνώντας για την καταλληλότητα, το υψηλό επίπεδο και τη συνεχή κατάρτιση του διδακτικού προσωπικού και εφαρμόζοντας το σχετικό με την επιλογή και την εξέλιξή τους νομοθετικό πλαίσιο, διασφαλίζοντας την αξιοκρατία και τη διαφάνεια σε όλες τις διαδικασίες
  - υλοποιώντας ετήσια καταγραφή του διδακτικού έργου από τους ίδιους τους διδάσκοντες¹ στο πλαίσιο αυτο-αξιολόγησής τους μέσω των ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων που υποβάλλονται στη ΜΟΔΙΠ του Π.Δ.Μ.

---

¹ Χρησιμοποιούμε στο εξής μονό τον αρσενικό τύπο ουσιαστικών που έχουν αντίστοιχο τους θηλυκό (π.χ. φοιτητής / φοιτήτρια) και των αντίστοιχων άρθρων (π.χ. τους / τις) για την αποφυγή συσσωρευσης —και μόνο— πολλών μορφολογικών τύπων στο κείμενο, η οποία το καθιστά δυσανάγνωστο.

- αναλύοντας την αξιολόγηση του παραγόμενου διδακτικού έργου που γίνεται από τους φοιτητές σε εξαμηνιαία βάση
  - μεριμνώντας για την ομαλή υλοποίηση του ωρολογίου προγράμματος των προσφερόμενων μαθημάτων και των διαδικασιών εξέτασης των μαθημάτων
  - αξιοποιώντας ποικιλία σύγχρονων διδακτικών μεθόδων και τεχνικών με έμφαση στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας
  - μεριμνώντας για την πρόοδο και την ομαλή εξέλιξη των φοιτητών στη διάρκεια των σπουδών τους
  - ενθαρρύνοντας τη μαθησιακή και ερευνητική αυτονομία κάθε φοιτητή
  - ενθαρρύνοντας και διευκολύνοντας τη συμμετοχή των φοιτητών σε προγράμματα φοιτητικής κινητικότητας
  - καλλιεργώντας κλίμα σεβασμού, συνεργασίας, συνεννόησης και συμμετοχικότητας όλων των εμπλεκόμενων και εφαρμόζοντας τις βέλτιστες πρακτικές για την επίλυση των όποιων εμφανιζόμενων προβλημάτων
  - ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις κοινωφελούς ή/και οικολογικού σκοπού που συνδέουν το Τμήμα με την τοπική κοινωνία
  - ενισχύοντας τις δράσεις διάχυσης της γνώσης μέσω των πρακτικών ασκήσεων των φοιτητών σε Νηπιαγωγεία και σε φορείς της τοπικής κοινωνίας.
3. Μεριμνά για την ποιότητα (και την ποσότητα) του ερευνητικού έργου των μελών της ακαδημαϊκής μονάδας:
    - ενθαρρύνοντας την διεθνή κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και παρέχοντας υποστήριξη για συνεργασίες στη χώρα μας και το εξωτερικό
    - υποστηρίζοντας τη συμμετοχή του διδακτικού προσωπικού σε μεταπτυχιακά προγράμματα καθώς και σε εθνικά και διεθνή ερευνητικά προγράμματα
    - ενισχύοντας τη συγγραφή και δημοσίευση επιστημονικών άρθρων, συλλογικών τόμων και μονογραφιών, στα ελληνικά και σε άλλες γλώσσες
    - διευκολύνοντας τους διδάσκοντες για την οργάνωση και συμμετοχή τους σε συνέδρια και επιστημονικές συναντήσεις με στόχο την προώθηση και δημοσιοποίηση της ερευνητικής δραστηριότητας του Τμήματος.
  4. Μεριμνά για τη σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα (ειδικότερα την εκπαιδευτική) προωθώντας δράσεις διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων της σε όλες τις βαθμίδες της τυπικής και στις ποικίλες μορφές της μη-τυπικής εκπαίδευσης.
  5. Ενημερώνεται για το επίπεδο επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων του και διαχέει στους φοιτητές πληροφορίες επαγγελματικής αποκατάστασης πέραν των τυπικών (στο πλαίσιο της Προσχολικής Εκπαίδευσης).
  6. Βάσει των δυνατοτήτων του (διδακτικό προσωπικό, υλικοτεχνικές υποδομές, κτλ.) προτείνει τον κατάλληλο ετήσιο αριθμό εισακτέων, ώστε να μπορεί να προσφέρει υψηλής ποιότητας εκπαίδευση στους φοιτητές του και ανάλογες παροχές φοιτητικής μέριμνας.
  7. Φροντίζει για τη διασφάλιση της ποιότητας της γραμματειακής και άλλων μορφών υποστήριξης του Τμήματος, ενημερώνει τη Διοίκηση για ελλείψεις στις υλικοτεχνικές υποδομές του και στη λειτουργία των υποστηρικτικών υπηρεσιών του Π.Δ.Μ., ενώ παράλληλα καταθέτει προτάσεις για τη βελτίωσή τους.
  8. Προβάνει σε ανασκόπηση και εσωτερική επιθεώρηση του συστήματος διασφάλισης ποιότητας του Π.Π..Σ και μεριμνά για την καλή συνεργασία της ΟΜΕΑ του Τμήματος με τη ΜΟΔΠΠ του Ιδρύματος.

1.2 Προγραμματισμός στόχων και δράσεων

Το Π.Τ.Ν. στοχεύει στην υλοποίηση της Πολιτικής Διασφάλισης Ποιότητας και προγραμματίζει μια σειρά δράσεων. Η αναλυτική περιγραφή των στόχων και δράσεων γίνεται στο Παράρτημα Β6 (Β6_Στοχοθεσία Ποιότητας του ΠΤΝ). Συνοπτικά:

1. Οι στρατηγικοί στόχοι του Τμήματος περιλαμβάνουν:
  - Παροχή εκπαίδευσης υψηλού επιπέδου, με έμφαση στη φοιτητοκεντρική μάθηση, τη βελτίωση του Π.Π.Σ. μέσω της θεσμοθετημένης διαδικασίας ετήσιας αναθεώρησής του και την επικαιροποίηση και τυποποίηση των ακαδημαϊκών λειτουργιών με την ενίσχυση του ρόλου της ΟΜΕΑ και της επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.
  - Παραγωγή έρευνας υψηλού επιπέδου με βάση τις διεθνείς προδιαγραφές μέσω της προώθησης των ερευνητικών συνεργασιών και αξιοποίηση και διάθεση των αποτελεσμάτων προς όφελος της κοινωνίας.
  - Προώθηση της αριστείας και της καινοτομίας, μέσω της ενίσχυσης και της επιβράβευσης των επιτευγμάτων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας στη διδασκαλία και την έρευνα.
  - Βελτίωση των οικονομικών στοιχείων μέσω της χρηματοδότησης από ερευνητικά έργα.
  - Ενίσχυση της κινητικότητας διδασκόντων και φοιτητών, μείωση του χρόνου λήψης του πτυχίου και βελτίωση της προσβασιμότητας (σε τι;) .
  - Ενίσχυση της παραγωγής και αναγνώρισης του επιστημονικού έργου του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος.

2. Οι στρατηγικοί στόχοι του Τμήματος συνδέονται με τους αντίστοιχους στόχους του Ιδρύματος, που περιλαμβάνουν:
  - Ενίσχυση-αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου.
  - Ενίσχυση-αναβάθμιση της έρευνας και της καινοτομίας.
  - Βελτίωση του ύψους και της απορρόφησης της χρηματοδότησης.
  - Ενίσχυση-αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.
  - Ενίσχυση-αναβάθμιση και βελτίωση της διαχείρισης των υποδομών και υπηρεσιών του Ιδρύματος.

3. Οι στρατηγικοί στόχοι του ΠΤΝ σχετίζονται με την βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου, όπως:
  - εκσυγχρονισμός των προσφερόμενων μαθημάτων, αντικατάσταση παλαιών με νέα γνωστικά αντικείμενα, αποφυγή επικαλύψεων μεταξύ μαθημάτων, προσθήκη νέων μαθημάτων.
  - πρόσληψη νέων μελών ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΕΠ, ΕΤΕΠ και διοικητικών υπαλλήλων, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες διδασκαλίας αλλά και οι υποδομές και οι υπηρεσίες που υποστηρίζουν το εκπαιδευτικό έργο στο Τμήμα.
  - αύξηση της συμμετοχής στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

1.3 Τρόποι επικοινωνίας της Πολιτικής Διασφάλισης Ποιότητας

Το Π.Τ.Ν του Π.Δ.Μ:

1. Έχει αναρτημένη την επικαιροποιημένη Πολιτική Διασφάλισης Ποιότητας για το Π.Π.Σ. στην ιστοσελίδα του (<https://nured.uowm.gr/tmima/politiki-piotitas-tou-tmimatos/>) και την κοινοποιεί ποικιλοτρόπως σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη για την υλοποίησή της.
2. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος υπάρχει ειδική ενότητα στην οποία είναι αναρτημένες οι αρχές διαμόρφωσης και οι μαθησιακοί στόχοι του Π.Π.Σ. του Τμήματος (<https://nured.uowm.gr/proptichiakes/>) καθώς και το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (<https://nured.uowm.gr/wp-content/uploads/2020/10/odigos-spoudon-2021.pdf>).
3. Μεριμνά, ώστε στην τελετή υποδοχής πρωτοετών φοιτητών να αναπτύσσονται λεπτομερώς όλες οι πληροφορίες που αφορούν στην πολιτική διασφάλισης της ποιότητας του Π.Π.Σ.
4. Παρουσιάζει την πολιτική του για τη διασφάλιση ποιότητας σε διαλέξεις, ημερίδες και ενημερωτικές εκδηλώσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται με στόχο την προώθηση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών του, σε εγχώρια και διεθνή

συνέδρια.

5. Μεριμνά για την επικαιροποίηση και την ποιότητα της ιστοσελίδας του (<https://nured.uowm.gr/>), ώστε αυτή να αποτελεί διαρκώς μια έγκυρη και προσβάσιμη πηγή πληροφόρησης για όσα συμβαίνουν στο Τμήμα. Επίσης, ένα μεγάλο μέρος της επικοινωνίας των φοιτητών με τις διοικητικές υπηρεσίες του Τμήματος καθώς και με τους διδάσκοντες αλλά και η πρόσβαση των φοιτητών σε πληροφορίες και υλικό για τα μαθήματα του Π.Π.Σ. γίνονται ηλεκτρονικά.
6. Κοινοποιεί την Πολιτική Διασφάλισης Ποιότητας σε όλους τους κοινωνικούς, παραγωγικούς και πολιτιστικούς φορείς με τους οποίους συνεργάζεται ή επιδιώκει να συνεργαστεί.
7. Τέλος, διοργανώνει ετήσιες ημερίδες ενημέρωσης των φοιτητών με περιεχόμενο την πολιτική του Τμήματος για τη διασφάλιση της ποιότητας των προπτυχιακών σπουδών

2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΧΕΔΙΑΖΟΥΝ ΤΑ ΠΠΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, Η ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ, ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΑΝΤΛΗΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ. ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΠΠΣ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ, ΤΑ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΟΥΣ. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΥΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΥ ΠΠΣ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥΣ.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών σχεδιάζει και αναμορφώνει το πρόγραμμα σπουδών του στο πλαίσιο μιας συντεταγμένης διαδικασίας, στην οποία προσδιορίζονται η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του, οι στόχοι, τα γνωστικά αντικείμενα, η δομή και η οργάνωσή του, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα επαγγελματικά προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η διαδικασία έγκρισης ή αναθεώρησης του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών περιλαμβάνει έλεγχο της τήρησης των βασικών απαιτήσεων του προτύπου από τη ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος. Οι παράγοντες που ελήφθησαν υπόψη για το σχεδιασμό και τη διαμόρφωση του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του τμήματος περιγράφονται πιο κάτω.

2.1 Φυσιογνωμία και προσανατολισμός του Π.Σ.Π.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών ιδρύθηκε με το Π.Δ. 99/1993 ως Τμήμα του ΑΠΘ μαζί με την Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας (ΦΕΚ ίδρυσης 46/Α'2-4-1993) και μεταφέρθηκε στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας το 2003 (Απόφαση μεταφοράς Τμημάτων του ΑΠΘ στο ΠΔΜ αριθμ. 134881α/Β1, ΦΕΚ 1975/Β'31-12-2003).

Σκοπός του Τμήματος είναι η εξασφάλιση τόσο της επιστημονικής όσο και της επαγγελματικής συγκρότησης των αποφοίτων του, ώστε να είναι σε θέση να υπηρετούν την εκπαίδευση των παιδιών της προσχολικής ηλικίας —ως επαγγελματίες εκπαιδευτικοί που είναι σε θέση να παρακολουθούν τις εξελίξεις των επιστημών της αγωγής, να προβαίνουν σε αυτοτελή έρευνα, με σκοπό την παραγωγή νέας γνώσης σε ζητήματα εκπαίδευσης και διδακτικής και να εκπληρώνουν με υπευθυνότητα και επιτυχία το παιδαγωγικό - διδακτικό έργο τους.

Στο Τμήμα το ακαδημαϊκό έτος 2019-20 υπηρετούσαν 17 μέλη ΔΕΠ (7 καθηγητές, 8 αναπληρωτές καθηγητές, 2 επίκουροι καθηγητές), 5 μέλη ΕΔΙΠ και 4 διοικητικοί υπάλληλοι, ενώ ανάγκες του Τμήματος καλύπτονταν και από 2 μέλη ΕΕΠ και 2 μέλη ΕΤΕΠ που υπηρετούσαν στην Παιδαγωγική Σχολή. Σε αυτό το χρονικό διάστημα προκηρύχθηκαν 2 νέες θέσεις επίκουρων καθηγητών.

Το Πρόγραμμα Σπουδών αποσκοπεί, ώστε οι απόφοιτοι του Τμήματος να είναι σε θέση να λειτουργούν ως κριτικά αναστοχαζόμενοι εκπαιδευτικοί με στόχο τη συνεχή βελτίωση του έργου τους, αλλά και ως επιστήμονες, επαγγελματίες και ερευνητές. Αυτό επιτυγχάνεται με κατάλληλα υποχρεωτικά μαθήματα αλλά και με τη δυνατότητα να επιλέγουν (μέσα από μια μεγάλη ποικιλία μαθημάτων επιλογής) και να εμβαθύνουν σε γνωστικές περιοχές και αντικείμενα με κριτήριο τα προσωπικά και ακαδημαϊκά τους ενδιαφέροντα, τις κλίσεις αλλά και τις μελλοντικές επαγγελματικές και επιστημονικές επιδιώξεις τους. Με βασικό στόχο τη βέλτιστη ανταπόκριση της παρεχόμενης εκπαίδευσης στα νέα επιστημονικά και κοινωνικά δεδομένα, το Τμήμα προχώρησε σε μια εκτεταμένη αναμόρφωση του Π.Π.Σ. μετά την εξωτερική αξιολόγησή του το 2013. Η αναμόρφωση αυτή αφορούσε κυρίως σε δομικές αλλαγές της Σχολικής Πρακτικής Άσκησης αλλά και τη μείωση του αριθμού των υποχρεωτικών μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου με αντίστοιχη αύξηση των μαθημάτων επιλογής. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16. Στη συνέχεια κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2018 και 2019 έγιναν περιορισμένες αναμορφώσεις στο

Π.Π.Σ. οι οποίες επιβλήθηκαν από τις αλλαγές στο διδακτικό προσωπικό –συνταξιοδοτήσεις, παραιτήσεις, εκλογές και μετατάξεις.

Η διαμόρφωση του Π.Π.Σ. του Π.Τ.Ν., δηλαδή η επιλογή των γνωστικών αντικειμένων, ο καθορισμός του περιεχομένου των μαθημάτων και της αναλογίας των διαφόρων κατηγοριών καθώς επίσης και η θέση της Πρακτικής Άσκησης, βασίστηκε στις επιστημολογικές και επιστημονικές εξελίξεις στα πεδία των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύει το Τμήμα καθώς και στις ευρύτερες κοινωνικές αλλαγές, οι οποίες επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές συνθήκες. Στην τελική διαμόρφωσή του λήφθηκαν επίσης υπόψη (α) η διεθνής συζήτηση αναφορικά με τα κεντρικά γνωρίσματα του επιστημονικού και επαγγελματικού προφίλ των εκπαιδευτικών της Προσχολικής Εκπαίδευσης, (β) οι αρχές σχεδιασμού των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών της Προσχολικής Εκπαίδευσης, και (γ) τα Προγράμματα Σπουδών άλλων Παιδαγωγικών Τμημάτων, τόσο της αλλοδαπής όσο και της ημεδαπής.

Το Π.Π.Σ. είναι προσανατολισμένο στην επίτευξη μαθησιακών αποτελεσμάτων, ώστε οι φοιτητές με την ολοκλήρωση των σπουδών τους να είναι επαρκείς στους παρακάτω τομείς:

Γνώσεις, ώστε να:

- διαθέτουν ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο σώμα γνώσεων, στο οποίο εμπεριέχονται στοιχεία από τα γνωστικά πεδία των επιστημών της εκπαίδευσης, υπό το πρίσμα των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, και να κατανοούν τις έννοιες, μεθόδους και πρακτικές στο πλαίσιο των δομών προσχολικής εκπαίδευσης, ώστε να εμβαθύνουν, να διεκδικούν και να προσαυξάνουν τις προγενέστερες γνώσεις τους
- διαθέτουν αντίληψη της εξελικτικής δυναμικής του επιστημονικού γνωστικού πεδίου και των τρεχουσών ή/και καινοτόμων εφαρμογών
- κατέχουν αναλυτική και προηγμένη γνώση του αντικειμένου τους, συμπεριλαμβανομένης της κριτικής κατανόησης των θεωριών, βασικών εννοιών, αρχών και μεθοδολογιών του επιστημονικού ή εφαρμοσμένου γνωστικού πεδίου των επιστημών της εκπαίδευσης
- κατανοούν τον διεπιστημονικό χαρακτήρα των εκπαιδευτικών διαδικασιών στο μέτρο που αυτές προσδιορίζονται από δομικά, θεσμικά, προσωπικά και πολιτισμικά συστήματα και ιδέες που επηρεάζουν την εμπειρία και την οικοδόμηση της έννοιας της παιδικής ηλικίας.

Ικανότητες, ώστε να:

- σχεδιάζουν, διαχειρίζονται και υλοποιούν ερευνητικές εργασίες με επίβλεψη στο πλαίσιο του επιστημονικού πεδίου των σπουδών τους, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο
- μεταφέρουν τις γνώσεις και τις ικανότητες που απέκτησαν στις δομές προσχολικής εκπαίδευσης σε τυπικές και μη τυπικές μορφές μάθησης και να τις εφαρμόζουν με αυτονομία και με τρόπο που να δείχνει επαγγελματισμό και κοινωνική υπευθυνότητα, ώστε να σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται σύνθετες παιδαγωγικές δραστηριότητες, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της ανάπτυξης των παιδιών, βρίσκοντας λύσεις με πρωτότυπη και δημιουργική σκέψη
- λαμβάνουν αποφάσεις, να τις αξιολογούν και να αναλαμβάνουν την ευθύνη των αποφάσεων αυτών σε σύνθετα επαγγελματικά πλαίσια, τα οποία μεταβάλλονται συνεχώς και εξελίσσονται
- είναι σε θέση να αναλάβουν, εντός καθορισμένων πλαισίων, την ευθύνη της ανάπτυξης των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων ατόμων και ομάδων προσχολικής ηλικίας.

Δεξιότητες, ώστε να:

- αναλύουν και προσαρμόζουν τις αποκτηθείσες γνώσεις τους, για να τις εφαρμόζουν σε ποικίλα ζητήματα του επιστημονικού πεδίου σπουδών ή και του επαγγελματικού τους πεδίου, καθώς και να αποκτήσουν νέα γνώση
- εφαρμόζουν ορθά τα κατάλληλα εργαλεία και τις κατάλληλες τεχνικές ανάλυσης στη διερεύνηση των βασικών θεμάτων του επιστημονικού πεδίου σπουδών τους
- επιλύουν σύνθετα ή νέα προβλήματα του επιστημονικού πεδίου σπουδών τους, αναπτύσσοντας ολοκληρωμένες και δημιουργικές ή καινοτόμες λύσεις και προσεγγίσεις, υποστηρίζοντάς τες μεθοδολογικά και επιστημονικά

- συγκεντρώνουν, χρησιμοποιώντας επιστημονικές ή/και εξειδικευμένες πηγές, να αναλύουν και να επιλέγουν με τρόπο κριτικό και υπεύθυνο τις ιδέες και τις πληροφορίες που αφορούν την Προσχολική Εκπαίδευση
- αναπτύσσουν ζητήματα, κυρίως στο πλαίσιο του γνωστικού και του επαγγελματικού τους πεδίου, βάσει επιστημονικής τεκμηρίωσης και να διαμορφώνουν έγκυρες κρίσεις, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις κατά περίπτωση συναφείς κοινωνικές, οικονομικές, πολιτισμικές και ηθικές διαστάσεις του θέματος
- επικοινωνούν αποτελεσματικά με εξειδικευμένες και μη ομάδες, εκπαιδευτικές, εθελοντικές, γονέων, φορέων της κοινότητας, ώστε να μεταφέρουν προφορικά, γραπτά και με άλλα μέσα πληροφορίες, ιδέες, προβλήματα και λύσεις σε συγκεκριμένα θέματα, διαμορφώνοντας και αναδεικνύοντας ηγετικές ικανότητες.

Οι στόχοι αυτοί ανταποκρίνονται στην αποστολή του Τμήματος και στο προφίλ ενός εκπαιδευτικού που, με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, θα είναι ικανός να ανταποκριθεί με επιτυχία στις νέες κοινωνικές συνθήκες και της εκπαίδευσης του 21^{ου} αιώνα.

2.2 Η στρατηγική του ΠΠΣ και πως συνδέεται με τη στρατηγική του Ιδρύματος

Η στρατηγική του ΠΠΣ εναρμονίζεται με τη στρατηγική του Ιδρύματος και εστιάζει στους ακόλουθους άξονες:

- Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου, στόχος που απορρέει άμεσα από τη στρατηγική του Ιδρύματος, βλ. **Στρατηγικό Στόχο 2: Αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας** και ειδικότερα με τον **Στόχο Ποιότητας: Ποιοτική αναβάθμιση και ανάδειξη του προπτυχιακού κύκλου σπουδών**
- Ενίσχυση του ερευνητικού δυναμικού και αύξηση της παραγωγής και της αναγνωσιμότητας του ερευνητικού έργου, στόχος σε άμεση αντιστοίχιση με τον **Στρατηγικό Στόχο 3** του Ιδρύματος: *Ενίσχυση και προώθηση της έρευνας του ΠΔΜ* και ειδικότερα με τους **Στόχους Ποιότητας** που αφορούν την *Ενίσχυση της έρευνας, την Επιδίωξη της αριστείας και την Διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας*
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας του Τμήματος, στόχος που συνδέεται άμεσα με τον **Στρατηγικό Στόχο 5** του ΠΔΜ: *Βελτίωση της ελκυστικότητας και διεθνοποίηση του Π.Δ.Μ. και ειδικότερα τον Στόχο Ποιότητας Προώθηση-στήριξη διεθνών συνεργασιών και προγραμμάτων.*

Το Τμήμα για την υλοποίηση των στόχων του συζητά τα αποτελέσματα της αξιολόγησης εκ μέρους των φοιτητών, αξιοποιεί τα πορίσματα και τις προτάσεις της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών καθώς και σχετικές αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος με στόχο το σχεδιασμό και τη δρομολόγηση αλλαγών στο Π.Π.Σ.

Το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος παρακολουθεί και συμμετέχει μέσω της έρευνάς του στην εξέλιξη των γνωστικών αντικειμένων που υπηρετεί και καταθέτει προτάσεις αναμόρφωσης περιεχομένων, στόχων και μεθόδων του Π.Π.Σ.

Το Τμήμα έχει έναν σημαντικό αριθμό διεθνών συμφωνιών συνεργασίας, τις οποίες εμπλουτίζει με κάθε ευκαιρία με στόχο την ενίσχυση της κινητικότητας.

2.3 Η γνώμη αποφοίτων για τον βαθμό επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων

Η γνώμη των αποφοίτων για τον βαθμό επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων ζητήθηκε και καταγράφηκε με συμπλήρωση online ερωτηματολογίων στον ιστότοπο του Γραφείου Διασύνδεσης. Συμπληρώθηκαν συνολικά 234 ερωτηματολόγια, ποσοστό 12,4% επί συνόλου 1.639 αποφοίτων από το 1998 μέχρι το 2019. Όπως προκύπτει από αυτήν τη μελέτη (Παράρτημα 10.2), η άποψη των αποφοίτων του Π.Τ.Ν. για διάφορες παραμέτρους που συνδέονται με τις σπουδές τους (π.χ. ποιότητα του Οδηγού Σπουδών, των Πανεπιστημιακών Παραδόσεων και των συγγραμμάτων), βαθμός σύνδεσης του προγράμματος σπουδών με την αγορά εργασίας και βαθμός αξιοποίησης των γνώσεων που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στο εργασιακό τους περιβάλλον), είναι πολύ θετική. Συγκεκριμένα, οι απόφοιτοι του Τμήματος αξιολογούν τη δομή του Οδηγού Σπουδών και την ποιότητα των Πανεπιστημιακών Παραδόσεων και συγγραμμάτων με μέσο όρο μεγαλύτερο του 3,

αξιολογούν όμως κάπως χαμηλότερα τον βαθμό σύνδεσης του προγράμματος σπουδών του Τμήματος με την αγορά εργασίας και τον βαθμό αξιοποίησης των γνώσεών τους στην τρέχουσα εργασία τους (μέσος όρος χαμηλότερος του 3). Ως προς την τελευταία επισήμανση αξίζει να σημειωθεί ότι το 48% των συμμετεχόντων εργάζεται σε αντικείμενο που δε συσχετίζεται με το αντικείμενο σπουδών τους.

Σχεδιάζεται διαβούλευση με οργανώσεις εκπαιδευτικών προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης καθώς επίσης και με εργοδότες με στόχο τη βελτίωση αυτής της σχέσης.

2.4 Πηγές για την ενσωμάτωση των νέων γνώσεων στο Π.Π.Σ.

Το Τμήμα παρακολουθεί κριτικά τις κοινωνικές αλλαγές και τις παιδαγωγικές προκλήσεις που αυτές εμπεριέχουν και ενσωματώνει μετά από σχεδιασμό νέα περιεχόμενα και μαθησιακούς στόχους στο Π.Π.Σ. Η παρακολούθηση των επιστημονικών εξελίξεων στον χώρο της εκπαίδευσης της προσχολικής ηλικίας και η εμπειρική αποτύπωση της ανταπόκρισης των πτυχιούχων του Τμήματος στον επαγγελματικό τους ρόλο, όπως αυτή προκύπτει από την απευθείας επαφή με αποφοίτους και λειτουργούς της προσχολικής εκπαίδευσης (βλ. 2.3), αποτελούν πηγές ανατροφοδότησης σε σχέση με το Πρόγραμμα Σπουδών. Οι βασικές πηγές ενσωμάτωσης νέων γνώσεων στο Π.Π.Σ. είναι οι εξής:

- Αποτελέσματα της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ
- Διεθνή ερευνητικά δεδομένα στα πεδία των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύονται στο Τμήμα
- Επιστημονικές συνεργασίες των μελών ΔΕΠ του Τμήματος με άλλα μέλη ΔΕΠ από την Ελλάδα και το εξωτερικό, π.χ. στο πλαίσιο διεθνών προγραμμάτων ανταλλαγής και κινητικότητας, αλλά και τη συμμετοχή τους σε ομάδες εργασίας διεθνών εκπαιδευτικών οργανώσεων (π.χ. Παγκόσμια Οργάνωση Προσχολικής Ηλικίας OMEP) ή σε ομάδες ειδικών ερευνητικών ενδιαφερόντων [π.χ. SIG Conceptual Change της European Association for Research on Learning and Instruction (EARLI) ή SIG Early Years Science της European Science Education Research Association].
- Η διεθνής έρευνα που σχετίζεται με την καταγραφή των εκπαιδευτικών αναγκών και την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών της Προσχολικής Εκπαίδευσης.

2.5 Συγκριτική αξιολόγηση με αντίστοιχα Π.Π.Σ. των ΑΕΙ του εσωτερικού

Το Π.Π.Σ. ανταποκρίνεται τόσο στους στόχους του Τμήματος όσο και στις απαιτήσεις της κοινωνίας για εκπαιδευτικούς επαγγελματίες, επιστήμονες και ερευνητές. Το Π.Π.Σ. του Π.Τ.Ν. είναι συγκρίσιμο με τα παρόμοια προγράμματα Τμημάτων του εσωτερικού, όπως αποτυπώνεται στους πίνακες 1,2 και 3, στο Παράρτημα 10.3.

Στον πίνακα 1 (Παράρτημα 10.3) αποτυπώνονται συγκριτικά τα Π.Π.Σ. των εννέα ελληνικών Τμημάτων Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία σε δώδεκα κατηγορίες γνωστικών αντικειμένων. Στον Πίνακα 2 (Παράρτημα 10.3) παρουσιάζεται συνοπτικά η δομή των Π.Π.Σ. ως προς την υποχρεωτικότητα των μαθημάτων και στον Πίνακα 3 (Παράρτημα 10.3) παρουσιάζεται συγκριτικά με τα υπόλοιπα ομοειδή Π.Π.Σ. η δομή του Π.Π.Σ. ως προς τις 12 κατηγορίες γνωστικών αντικειμένων.

Από τους 3 πίνακες προκύπτει μεγάλη ποικιλομορφία τόσο στη δομή όσο και στο ποσοστό διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων που περιέχονται στις 12 κατηγορίες, η οποία αποτυπώνεται τόσο στις ακραίες τιμές (min, max), όσο και στις μεγάλες τυπικές αποκλίσεις, βλ. πίνακες 2 και 3. Η δομή του Π.Π.Σ. του Π.Τ.Ν. (πίνακας 2) φαίνεται ότι είναι συγκρίσιμη με την κεντρική τάση που εμφανίζεται στα άλλα Π.Π.Σ. και στον αριθμό των προσφερόμενων υποχρεωτικών και των επιλεγόμενων μαθημάτων, καθώς και στις δύο περιπτώσεις προσεγγίζει τη μέση τιμή σε διάστημα περίπου μιας μονάδας. Ως προς τις κατηγοριοποιήσεις των μαθημάτων, φαίνεται ότι στο Π.Π.Σ. του Π.Τ.Ν. αντιπροσωπεύεται το σύνολο των κατηγοριών, με εξαίρεση μαθημάτων που σχετίζονται με τη θρησκεία, μια έλλειψη που αποτελεί κανόνα στα Π.Π.Σ. της προσχολικής εκπαίδευσης — εξαιρούνται μόνο δύο ΠΠΣ, του Δημοκριτείου και του Πανεπιστημίου Κρήτης. Ως προς τα μαθήματα των διαφόρων γνωστικών αντικειμένων φαίνεται ότι το Π.Π.Σ. του Π.Τ.Ν. κινείται αρκετά κοντά στην κεντρική τάση των άλλων Π.Π.Σ. της προσχολικής εκπαίδευσης, τόσο στο σύνολο όσο και στα υποχρεωτικά και στα

μαθήματα επιλογής. Εξάιρεση αποτελούν δύο ακραίες τιμές στα μαθήματα Λογοτεχνίας και Νέων Τεχνολογιών, όπου τα πρώτα εμφανίζουν το υψηλότερο ενώ τα δεύτερα το χαμηλότερο ποσοστό μεταξύ των Τμημάτων Προσχολικής Εκπαίδευσης (Πίνακας 3). Αυτές οι διαφοροποιήσεις προκύπτουν από τα πολλά προσφερόμενα μαθήματα επιλογής στη Λογοτεχνία, λόγω και της παράδοσης του Τμήματος (λειτουργήσε το πρώτο ΠΜΣ Δημιουργικής Γραφής στον ελλαδικό χώρο), σε αντίθεση με τα αντίστοιχα των Νέων Τεχνολογιών. Για να καλυφθεί αυτή η υστέρηση, εγκρίθηκε η μετάταξη σε θέση ΕΔΙΠ κατόχου σχετικού διδακτορικού από την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

2.6 Διασφάλιση της ομαλής μετάβασης των φοιτητών στα διάφορα στάδια σπουδών

Η δομή του Προγράμματος Σπουδών του Π.Τ.Ν. διασφαλίζει την ομαλή μετάβαση των φοιτητών στα διάφορα στάδια των σπουδών, προσφέροντας όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που χρειάζονται, για να σχεδιάσουν και να προγραμματίσουν εποικοδομητικά την πορεία των σπουδών τους. Πιο συγκεκριμένα, στα δύο πρώτα έτη οι φοιτητές αποκτούν γενικές γνώσεις της παιδαγωγικής επιστήμης και των συναφών επιστημονικών αντικειμένων με μαθήματα βασικής κατάρτισης, που είναι προαπαιτούμενα για τα μαθήματα διδακτικής τους. Προοδευτικά, τα μαθήματα εξειδικεύονται και εμβαθύνουν. Τα μαθήματα διακρίνονται με κριτήριο τη δεσμευτικότητά τους σε υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά, με κριτήριο τον στόχο της διδασκαλίας σε (α) εισαγωγικά και βασικής εκπαίδευσης και (β) εμβάθυνσης, και με κριτήριο το περιεχόμενο σε 23 γνωστικά αντικείμενα, όπως αυτά καταγράφονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος.

Για την υποστήριξη των τελειόφοιτων φοιτητών στην υλοποίηση και την συγγραφή της πτυχιακής τους εργασίας, στο Ζ και Η εξάμηνο προσφέρεται το υποχρεωτικό μάθημα Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας.

2.7 Η κατανομή της ύλης των μαθημάτων και ο όγκος σπουδών σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS)

Το Π.Π.Σ. του ΠΤΝ είναι εναρμονισμένο με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων και διαρθρώνεται σε 8 εξάμηνα με φόρτο εργασίας τα 30 ECTS ανά εξάμηνο και σύνολο 240 ECTS για τη λήψη πτυχίου. Ένας σημαντικός αριθμός μαθημάτων του ΠΠΣ, πέραν της θεωρητικής διδασκαλίας, προβλέπει και άσκηση, εργαστήρια ή ερευνητικές εργασίες. Ο φόρτος εργασίας ποικίλλει μεταξύ 4-6 ECTS (φόρτος 100 και 125 ωρών αντίστοιχα) ανάλογα με τη φύση του μαθήματος. Τέλος, στα μαθήματα που σχετίζονται με την Πρακτική Άσκηση προβλέπεται ένα σημαντικό ποσοστό του συνολικού εργασιακού φόρτου να αντιστοιχεί σε άσκηση στα σχολεία. Τα 240 ECTS κατανέμονται ως εξής: τα 128 ECTS σε υποχρεωτικά μαθήματα, τα 20 ECTS σε μαθήματα διδακτικής και τα 92 ECTS σε κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και ελεύθερης επιλογής.

2.8 Παροχή δυνατοτήτων εργασιακής εμπειρίας στους φοιτητές

Το Π.Τ.Ν. συμμετέχει στην πράξη Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Π.Δ.Μ. με κωδικό ΠΠΣ (MIS) 5000657 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020», που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από Εθνικούς Πόρους. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην επαρκή προετοιμασία των φοιτητών, προκειμένου να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις γνώσεις που αποκτούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους και να εργαστούν σε αντικείμενο εργασίας με άμεση ή έμμεση συνάφεια με τις σπουδές τους, και διαρκεί δύο μήνες. Για τους φοιτητές αποτελεί επιλεγόμενο μάθημα και κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του εποπτεύονται από καθηγητή που είναι ίδιος για όλους. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη συμμετοχή των φοιτητών στην αμειβόμενη αυτή πρακτική άσκηση αναφέρονται αναλυτικά στον εσωτερικό κανονισμό του Π.Τ.Ν. και στην ιστοσελίδα του προγράμματος <https://internship.uowm.gr/>.

Το Π.Τ.Ν. συμμετέχει στην πρακτική άσκηση και σε Πανεπιστήμια/ Επιχειρήσεις/ Οργανισμούς στο εξωτερικό, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος ERASMUS+. Αυτή η περίοδος πρακτικής άσκησης αναγράφεται στο Παράρτημα Διπλώματος. Οι όροι και οι

προϋποθέσεις για τη συμμετοχή των φοιτητών στο ERASMUS+ αναφέρονται στην ιστοσελίδα του προγράμματος <https://erasmus.uowm.gr/intrelations/erasmus/outgoing-students-placements/>.

2.9 Η διασύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα

Οι βασικές οδοί διασύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα έχουν ήδη αναφερθεί και είναι:

- Η ενσωμάτωση στη διδασκαλία των αποτελεσμάτων της ερευνητικής δραστηριότητας των ίδιων των διδασκόντων με κατευθυντήρια αρχή «Διδάσκουμε ό,τι ερευνούμε – Ερευνούμε ό,τι διδάσκουμε»
- Η ενσωμάτωση της εμπειρίας που αποκτούν οι διδάσκοντες του ΠΤΝ από τις Επιστημονικές τους συνεργασίες με άλλα μέλη ΔΕΠ από την Ελλάδα και το εξωτερικό, π.χ. στο πλαίσιο διεθνών προγραμμάτων ανταλλαγής και κινητικότητας, αλλά και από τη συμμετοχή τους σε ομάδες εργασίας διεθνών εκπαιδευτικών οργανώσεων ή από την συμμετοχή τους σε ομάδες ειδικών ερευνητικών ενδιαφερόντων, και προφανώς αποτελεί παράγοντα διεύρυνσης της διδασκαλίας τους
- Ο εμπλουτισμός της διδασκαλίας με τα βασικά πορίσματα της διεθνούς ερευνητικής προσπάθειας και ειδικότερα αυτής που σχετίζεται με την καταγραφή των εκπαιδευτικών αναγκών και την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών της Προσχολικής Εκπαίδευσης
- Επιπλέον, στο προπτυχιακό επίπεδο η διδασκαλία μαθημάτων σχετικών με την εκπαιδευτική έρευνα και τη συγγραφή επιστημονικής εργασίας εισάγει τους φοιτητές στη διαδικασία αυτή, ενώ οι τελειόφοιτοι έχουν τη δυνατότητα διεξαγωγής έρευνας στο πλαίσιο της πτυχιακής τους εργασίας.

3. ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΟΥΝ ΟΤΙ ΤΑ ΠΠΣ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ, ΩΣΤΕ ΑΥΤΟΙ ΝΑ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΝΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΟΥΝ ΕΝΕΡΓΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΟΙ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΖΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ.

Σκοπός του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, όπως προαναφέρθηκε, είναι να καλλιεργεί και να προάγει τις Επιστήμες της Αγωγής παρέχοντας στους φοιτητές συνδυαστικά την απαιτούμενη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση που θα συμβάλει στην επιστημονική τους εξέλιξη και στην επαγγελματική τους ανάπτυξη, καθιστώντας τους ικανούς να διαχειρίζονται τις εκάστοτε προκλήσεις του μελλοντικού εργασιακού χώρου, ενώ παράλληλα προάγει τη φιλοσοφία της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης.

Η φοιτητοκεντρική μάθηση και διδασκαλία διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ενίσχυση των κινήτρων των φοιτητών, στην ενεργητική συμμετοχή τους στη μαθησιακή διαδικασία, καθώς και στην αυτοαξιολόγησή τους, ως προϋπόθεση για την εξέλιξή τους σε ατομικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, κρίνεται επιβεβλημένη η συνεχής παρακολούθηση της εφαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων τους. Αναλυτικότερα, μέσω της φοιτητοκεντρικής μάθησης και διδασκαλίας προωθείται ο σεβασμός στη διαφορετικότητα του φοιτητή και καλύπτονται οι ποικίλες μαθησιακές του ανάγκες μέσα από την υιοθέτηση ευέλικτων μαθησιακών κατευθύνσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, ο καθηγητής μελετά και εφαρμόζει διαφορετικές μεθόδους διδασκαλίας ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση, κάνοντας χρήση ποικίλων παιδαγωγικών μεθόδων με ευελιξία. Παράλληλα, ανά τακτά χρονικά διαστήματα αξιολογεί τους τρόπους παράδοσης και εφαρμογής των παιδαγωγικών μεθόδων με απώτερο σκοπό τη βελτίωσή τους και μεριμνά για την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου λαμβάνοντας υπόψη του την αξιολόγησή του από τους φοιτητές. Κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό να ενισχύει την αίσθηση αυτονομίας των φοιτητών παρέχοντας, ταυτόχρονα, συνεχή καθοδήγηση και υποστήριξη προς αυτούς, αλλά και προωθώντας τον αμοιβαίο σεβασμό στη σχέση φοιτητή – καθηγητή. Επιπρόσθετα, είναι σε συνεχή ετοιμότητα για την αντιμετώπιση και διαχείριση τυχόν παραπόνων από τους φοιτητές. Ο καθηγητής γνωρίζει λεπτομερώς το σύστημα και τις μεθόδους εξέτασης των φοιτητών και λαμβάνει στήριξη, ώστε να εξελίσσεται συνεχώς στο συγκεκριμένο πεδίο. Σε αυτό το πλαίσιο, μεριμνά να γνωστοποιεί εκ των προτέρων τα κριτήρια και τη μέθοδο αξιολόγησης που θα εφαρμόσει. Η βαθμολογία που λαμβάνουν οι φοιτητές μετά το πέρας της αξιολογικής διαδικασίας αντικατοπτρίζει τον βαθμό στον οποίο επιτεύχθηκαν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, ενώ οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να λάβουν πληροφόρηση και συμβουλές αναφορικά με τη μαθησιακή τους πορεία. Σε ορισμένες περιπτώσεις αξιολόγησης, αυτή δύναται να πραγματοποιηθεί από περισσότερους του ενός καθηγητές. Γενικότερα, η αξιολόγησή τους χαρακτηρίζεται από επεικεία, συνοχή και ισότητα, ενώ οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα να προβούν σε ένσταση.

3.1 Φοιτητοκεντρικές Μέθοδοι Διδασκαλίας και Μάθησης

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών προωθεί ένα φοιτητοκεντρικό μοντέλο σπουδών, ώστε να διασφαλιστούν η διαφάνεια και η αξιοκρατία στη φοίτηση των φοιτητών. Για τον λόγο αυτό έχει προβεί στη δημιουργία και τήρηση ορισμένων θεσμών/κανονισμών, βάσει των οποίων είναι οργανωμένο όλο το πλαίσιο για την ενίσχυση, βοήθεια και ενδυνάμωση του φοιτητικού πληθυσμού κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής του πορείας. Ειδικότερα το Π.Τ.Ν. προωθεί και αναδεικνύει σύγχρονα παιδαγωγικά μοντέλα μεθοδολογίας, διδασκαλίας και μάθησης, τα οποία βασίζονται στις ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες και τα ενδιαφέροντα των φοιτητών. Έτσι, σε όλα τα μαθήματα χρησιμοποιούνται σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας, οι οποίες προάγουν την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών στη μαθησιακή διαδικασία, με σεβασμό στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του καθενός, καταγράφονται δε αναλυτικά στα περιγράμματα των μαθημάτων και δημοσιοποιούνται με τον Οδηγό Σπουδών καθώς και με την

αναλυτική περιγραφή των μαθημάτων στη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ). Όλα αυτά αναπροσαρμόζονται, ασφαλώς, ανάλογα με την εξέλιξη των αντίστοιχων επιστημονικών πεδίων.

Τα μαθήματα που διδάσκονται στο ΠΤΝ, στην πλειοψηφία τους, χρησιμοποιούν:

1. Διαλέξεις και Σεμινάρια για τη διάχυση γνώσεων και τη διαμόρφωση προβληματισμών, ώστε οι φοιτητές να διαλέγονται με ενεργά πεδία σκέψης. Η παρουσίαση των μαθημάτων υποστηρίζεται από τις Νέες Τεχνολογίες, με οπτικο-ακουστικό υλικό που δύναται να εμπλουτίσει σε μεγάλο βαθμό τα θέματα.
2. Εργασίες σε ομάδες, έρευνες και αναζήτηση βιβλιογραφίας, μεθοδολογική προσέγγιση η οποία αναδεικνύει τη σπουδαιότητα της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, καθώς, με ενίσχυση της αλληλεγγύης και του αλληλοσεβασμού, αναπτύσσονται επικοινωνιακές και διαπραγματευτικές δεξιότητες απαραίτητες για την άσκηση των επαγγελματικών καθηκόντων.
3. Ατομικές εργασίες, έρευνες και αναζήτηση βιβλιογραφίας, που αναπτύσσουν τις ατομικές δεξιότητες.
4. Εκπαιδευτικά λογισμικά και ψηφιακές τεχνολογίες, απαραίτητα και για την ατομική ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων αλλά και για διδακτική αξιοποίηση.
5. Εργαστηριακές εφαρμογές και πειραματισμούς, που ενεργοποιούν όσα οι φοιτητές διδάχτηκαν σε θεωρητικό επίπεδο, λαμβάνοντας έτσι άμεση ανατροφοδότηση και εντοπίζοντας τα δυνατά και αδύνατα σημεία τους.
6. Αλληλεπίδραση και διάδραση, που αναδεικνύουν τη βιωματικότητα μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής ποικίλων διδακτικών σεναρίων, μικροδιδασκαλίες, διοργάνωση και υλοποίηση εκπαιδευτικών δρώμενων.
8. Σχεδιασμό ερευνών, συλλογή εμπειρικών δεδομένων, συγγραφή εργασιών, που διευρύνουν την οπτική σχετικά με τα τεκταινόμενα στο εκάστοτε γνωστικό πεδίο και καλλιεργούν τη δεξιότητα της επιστημονικής γραφής.
9. Χρήση πολλαπλής βιβλιογραφίας (ελληνικής και ξενόγλωσσας), η οποία είναι απαραίτητη για την ενημέρωση και πληροφόρηση των φοιτητών αναφορικά με την ανάπτυξη νέων θεωριών και με την εφαρμογή καινοτόμων εκπαιδευτικών πρακτικών στον ελληνικό και διεθνή εκπαιδευτικό χώρο.
10. Ολιστική σύνδεση επιστημονικών πεδίων, δεδομένου ότι η εκπαίδευση βρίσκεται σε συνάφεια και συνέργεια με άλλα επιστημονικά πεδία.
11. Ασκήσεις πεδίου, που μπορούν να περιλαμβάνουν εκπαιδευτική επίσκεψη σε χώρους ενδιαφέροντος, τις σχολικές αίθουσες, που παρέχουν τη δυνατότητα επαφής με εν ενεργεία εκπαιδευτικούς και μαθητές, παρακολούθησης διδασκαλιών σε πραγματικές συνθήκες, όπου οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν και διαχειρίζονται την τρέχουσα καθημερινότητα.
12. Οργάνωση κοινών εκδηλώσεων με άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων και καλών πρακτικών και γενικότερα τη διάχυση της γνώσης.
13. Συνεργασίες με ΟΤΑ, ΜΜΕ, Μουσεία, Πολιτιστικούς φορείς, Νοσοκομεία, Ιδρύματα κ.ά., ώστε να καλλιεργηθούν συνθήκες για το άνοιγμα της πανεπιστημιακής και φοιτητικής κοινότητας στην ευρύτερη κοινωνία .

Η εφαρμογή των ανωτέρω εκπαιδευτικών τεχνικών προκαλεί την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών και τη συνεργασία με τους διδάσκοντες και όλους της φορείς της πανεπιστημιακής κοινότητας και πέραν του χρόνου των μαθημάτων, ήτοι μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, της πλατφόρμας τηλε-εκπαίδευσης ή και μέσω ομάδων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μέσω του διαφοροποιημένου τρόπου διδασκαλίας αντιμετωπίζονται ισότιμα και με σεβασμό οι φοιτητές που ανήκουν στις ειδικές κατηγορίες (5% επί των εισακτέων), με ανάθεση εργασιών που ανταποκρίνονται στις δυνατότητες και τις ιδιαιτερότητές τους. Για τους φοιτητές που έχουν ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες προβλέπεται ιδιαίτερη υποστήριξη, τόσο κατά τη διδασκαλία όσο και στη μελέτη και την εκπόνηση εργασιών ή στη συμμετοχή τους σε πρακτικές ασκήσεις και εργαστήρια. Το εγχείρημα αυτό υποστηρίζεται από εξειδικευμένα μέλη του Τμήματος και παράλληλα ενθαρρύνεται και η αλληλοϋποστήριξη μεταξύ των φοιτητών, με την ανάληψη του ρόλου του βοηθού για την υποστήριξη της μελέτη ή της συμμετοχή των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα πρακτικά ή εργαστηριακά

μαθήματα. Όλα και όλοι κατατείνουν στη άρση των αποκλεισμών λόγω φύλου, εθνικότητας, τάξης, αναπηρίας, γλωσσικής ή θρησκευτικής ετερότητας.

Σημαντικός είναι ο ρόλος της ΜΟΔΙΠ στην ανάδειξη και προβολή ζητημάτων των φοιτητών, με τη δυνατότητα που δίνεται στους φοιτητές να εκφράσουν την άποψή τους για την εκπαίδευση που παρέχεται, καθώς στο τέλος κάθε εξαμήνου δύνανται να αξιολογήσουν το κάθε μάθημα, τις μεθόδους, την υλικοτεχνική υποδομή και τους διδάσκοντες, αλλά και να προτείνουν τροποποιήσεις, νέες ιδέες και προτάσεις, συμβάλλοντας και οι ίδιοι στην αναβάθμιση των σπουδών τους και στη συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο Τμήμα.

Σημαντικός και υποστηρικτικός είναι και ο ρόλος του Φοιτητικού Συλλόγου, που, εκτός από ομάδα πίεσης στην ανάδειξη αιτημάτων, συμβάλλει στην επίλυση θεμάτων που προκύπτουν στο φοιτητικό περιβάλλον και παράλληλα συμβάλλει στην ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, των φορέων και των φοιτητών, με την ενεργό συμμετοχή στις Συνελεύσεις, αλλά και με τις κατ' ιδίαν συνεργασίες με καθηγητές, πανεπιστημιακούς φορείς και συλλογικότητες.

3.2 Αξιολόγηση του εξεταστικού συστήματος

Στη μεγάλη πλειοψηφία των μαθημάτων (90%) εφαρμόζονται πολλαπλοί τρόποι αξιολόγησης, οι οποίοι διαφοροποιούνται τόσο στο είδος όσο και στον χρόνο της αξιολόγησης. Ως προς το είδος, οι τρόποι αξιολόγησης περιλαμβάνουν: 1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου, που περιλαμβάνει την περιγραφή πρακτικών εφαρμογών, όπως σχέδια μαθήματος, επίλυση προβλημάτων. 2. Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου. 3. Πρόοδος. 4. Κατ' οίκον εργασία. 5. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 6. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 7. Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις. Σε αυτή την περίπτωση οι φοιτητές αξιολογούνται βάσει του ατομικού φακέλου που τηρούν (portfolio), στον οποίο περιλαμβάνονται σημειώσεις και παρατηρήσεις σχετικά με την εξέλιξη των εργασιών τους. 8. Παρακολούθηση φοιτητών κατά την εκτέλεση εργαστηριακών ή πρακτικών ασκήσεων. 9. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου. 10. Φροντιστηριακές ασκήσεις. 11. Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ ομαδικές εργασίες, που γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου. 12. Ομαδική Ερευνητική Εργασία (προαιρετική), που λειτουργεί ενισχυτικά στον βαθμό. 13. Επιπλέον αξιολογείται και η συνέπεια και η υπευθυνότητα των φοιτητών στη συνεργασία τους με όλα τα εμπλεκόμενα πρόσωπα στη μαθησιακή διαδικασία.

Οι διδάσκοντες γνωστοποιούν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο με τον οποίο θα αξιολογήσουν τους φοιτητές στο κάθε μάθημα με βασικό μέλημά τους οι μέθοδοι εξέτασης να ενισχύουν την κριτική σκέψη, τον προσωπικό προβληματισμό, τη διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση.

3.3 Διασφάλιση της διαφάνειας στην αξιολόγηση των φοιτητών

Η διαφάνεια και αξιοκρατία στην αξιολόγηση των φοιτητών επιδιώκεται με στις κάτωθι ενέργειες:

1. Τα κριτήρια αξιολόγησης για κάθε μάθημα ανακοινώνονται και αναρτώνται στο eclass του κάθε μαθήματος.
2. Ανακοινώνονται από τους διδάσκοντες στην έναρξη κάθε εξαμήνου και συζητούνται με τους φοιτητές.
3. Περιλαμβάνονται στα περιγράμματα των μαθημάτων που δημοσιοποιούνται με τον Οδηγό Σπουδών.
4. Η βαθμολογία ανακοινώνεται ταυτόχρονα για όλους τους συμμετέχοντες.
5. Οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα να δουν και να ελέγξουν το γραπτό ή την εργασία τους σε συνεργασία με τον διδάσκοντα.
6. Μέσα από τις συνεργατικές δραστηριότητες καθίσταται εμφανής σε όλους τους υπόλοιπους η συμμετοχή του καθενός. Επιπλέον, καλούνται να αυτοαξιολογηθούν και να αλληλοαξιολογηθούν σε μαθήματα που η οργάνωσή τους το επιτρέπει (μαθήματα εργαστηριακά, Πρακτικής Άσκησης).
7. Στα μαθήματα της Πρακτικής Άσκησης, όπου οι πιστωτικές μονάδες είναι 10 και 14 αντίστοιχα, υπάρχουν δύο αξιολογητές.

8. Το ίδιο συμβαίνει και με την αξιολόγηση της πτυχιακής εργασίας, που την αξιολογούν δύο βαθμολογητές για καλύτερη διασφάλιση της αντικειμενικότητας.

Οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα –εφόσον θεωρήσουν ότι έχουν αδικηθεί σε κάποιο μάθημα- να απευθυνθούν στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος και να δρομολογηθεί εναλλακτικός τρόπος αξιολόγησής τους (με τριμελή επιτροπή). Για κάθε αίτημά τους οι φοιτητές μπορούν να απευθυνθούν στην αρμόδια Επιτροπή του Τμήματος ή/και να καταθέσουν εγγράφως τα αιτήματά τους προς συζήτηση στη Συνέλευση του Τμήματος. Η διαδικασία για τις φοιτητικές ενστάσεις αναφέρεται ρητά στον Κανονισμό Σπουδών (σελ. 11), όπως προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία.

Τέλος, για την διαχείριση των παραπόνων των φοιτητών, η σύγκλητος του Π.Δ.Μ. όρισε συνήγορο του φοιτητή (<https://www.uowm.gr/dioikisi/domes/synigoros-toy-foititi-toy-pdm/>) ο οποίος έχει σκοπό τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του ιδρύματος. Ο συνήγορος του φοιτητή δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας των φοιτητών.

4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΣ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΙΣΑΓΩΓΗ / ΕΝΑΡΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ).

4.1. Υποστήριξη πρωτοετών φοιτητών

Οι πρωτοετείς φοιτητές εγγράφονται ηλεκτρονικά στη Γραμματεία του Τμήματος και αρχίζουν να προσαρμόζονται στο πανεπιστημιακό περιβάλλον και να συμμετέχουν στα μαθήματα. Το Τμήμα, έχοντας επίγνωση των δυσκολιών που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας φοιτητής στην αρχή των σπουδών του, εφαρμόζει μια σειρά μέτρων για την υποβοήθηση και στήριξή τους:

1. Άμεση πληροφόρηση από το διοικητικό προσωπικό του Τμήματος και εγγραφή του στο μητρώο φοιτητών
2. Άμεση μέριμνα για δωρεάν σίτιση και υποστήριξη στην εύρεση κατοικίας
3. Ενεργοποίηση του Συλλόγου Φοιτητών και υποστήριξη των πρωτοετών
4. Εκδήλωση Υποδοχής των πρωτοετών παρουσία του Προέδρου και όλου του Διδακτικού Προσωπικού του Τμήματος, των διοικητικών υπαλλήλων και του Προέδρου του Συλλόγου Φοιτητών. Στην εκδήλωση αυτή, εκτός του εθιμοτυπικού καλωσορίσματος, πραγματοποιείται η επίσημη ενημέρωση και παρουσίαση του κανονισμού των σπουδών από μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Επιπρόσθετα, γίνεται ενημέρωση για τα προγράμματα σπουδών, τα προγράμματα Erasmus, τις διάφορες δομές του Πανεπιστημίου, τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και των λοιπών ηλεκτρονικών υπηρεσιών και τη διασύνδεση των σπουδών τους με την αγορά εργασίας.
5. Ενημέρωση/πληροφόρηση για τον τρόπο υποδοχής (γνωριμία με το ιστορικό, πολιτισμικό και κοινωνικό πλαίσιο της Φλώρινας).¹

4.2. Πρόσδος των φοιτητών

Η απρόσκοπτη και αποτελεσματική φοίτηση αποτελεί μείζονα προτεραιότητα του Τμήματος. Η πρόσδος του κάθε φοιτητή καταγράφεται στην ατομική καρτέλα του (στη Γραμματεία), στην οποία φαίνεται η συνολική πορεία του στα μαθήματα και στις εξετάσεις του κάθε μαθήματος. Για την περαιτέρω ενίσχυση της προόδου των φοιτητών έχει προβλεφθεί ο θεσμός του Ακαδημαϊκού Συμβούλου, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της ακαδημαϊκής προόδου των φοιτητών μέσω της υποστήριξης και παροχής συμβουλών και οδηγιών γύρω από τα ακαδημαϊκά ζητήματα που τους απασχολούν. Επίσης, μεριμνά για τους φοιτητές που αντιμετωπίζουν δυσκολίες με τα ακαδημαϊκά τους καθήκοντα, ώστε να είναι σε θέση να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους. Μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ δύνανται να αναλάβουν ρόλους συμβουλευτικής καθοδήγησης προς τους φοιτητές για ζητήματα που άπτονται της συμμετοχής τους σε πρακτικές και εργαστηριακές ασκήσεις. Μέλη ΔΕΠ αναλαμβάνουν να καθοδηγήσουν και να υποστηρίξουν τους φοιτητές που στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν μαθήματα σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Στα καθήκοντα των μελών ΔΕΠ περιλαμβάνεται και η καθοδήγηση των φοιτητών για την εκπόνηση πτυχιακών —και όχι μόνο— εργασιών.

4.2.1. Έλεγχος της προόδου – Εξετάσεις - Βαθμολογία

Η αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή πραγματοποιείται μετά τη λήξη κάθε εξαμήνου με ένα από τους τρόπους που έχουν ήδη περιγραφεί (βλ. 3.1) ή με συνδυασμό τους. Ο διδάσκων δικαιούται να απαλλάξει φοιτητές από την τελική εξέταση, εφόσον έχει προηγηθεί επαρκής διαδοχικός έλεγχος της επίδοσής τους κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί κατά τις εξεταστικές περιόδους που προβλέπονται από τον νόμο. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα ο φοιτητής οφείλει να το δηλώσει και να το παρακολουθήσει ξανά σε επόμενο εξάμηνο, ώστε να αποκτήσει εκ νέου το δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κατ' επιλογήν υποχρεωτικό ή

προαιρετικό μάθημα ο φοιτητής μπορεί να το επαναλάβει σε επόμενο εξάμηνο, αν προσφέρεται, ή να το αντικαταστήσει με άλλο κατ' επιλογήν μάθημα. Το πρόγραμμα εξετάσεων της περιόδου Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου ανακοινώνεται πριν από τις διακοπές των Χριστουγέννων, της περιόδου του Ιουνίου πριν από τη λήξη της περιόδου των μαθημάτων και της περιόδου του Σεπτεμβρίου κατά τη διάρκεια των εξετάσεων του Ιουνίου. Οι διδάσκοντες είναι υπεύθυνοι για τις επιτηρήσεις των γραπτών εξετάσεων. Ιδιαίτερη μέριμνα προβλέπεται για την αξιολόγηση των φοιτητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, η οποία πραγματοποιείται σε ένα υποστηρικτικό πλαίσιο.

Όλοι οι φοιτητές δύνανται να παρακολουθήσουν μαθήματα άλλων τμημάτων ως μαθήματα «ελεύθερης επιλογής», σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του Πανεπιστημίου.

Η επίδοση στα μαθήματα εκτιμάται και αποτυπώνεται με βαθμούς, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων αποστέλλονται από τον διδάσκοντα στη Γραμματεία του Τμήματος το πολύ μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την εξέταση του μαθήματος. Επανεξέταση ή αναθεώρηση δεν επιτρέπεται. Κατ' εξαίρεση το Τμήμα μπορεί να αποφασίσει επανεξέταση σε μάθημα σε περίπτωση αποτυχίας ποσοστού μεγαλύτερου του 85% των φοιτητών που εξετάστηκαν. Στους φοιτητές που εισάγονται κατόπιν κατατακτήριων εξετάσεων ή έρχονται με μετεγγραφή από άλλο Τμήμα με απόφαση της Συνέλευσης αναγνωρίζονται τα μαθήματα με ίδιο γνωστικό περιεχόμενο στα οποία έχουν επιτύχει προβιβάσιμο βαθμό. Για την αναγνώριση των μαθημάτων απαιτείται από τον φοιτητή να καταθέσει σχετική αίτηση και τα δικαιολογητικά που βεβαιώνουν την επιτυχή εξέταση στα εν λόγω μαθήματα. Για όσους έχουν παρακολουθήσει διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, όπως το ERASMUS, αναγνωρίζεται ως χρόνος πραγματικής φοίτησης ο χρόνος του προγράμματος και η αντίστοιχη βαθμολογία, μετατρεπόμενη στην προαναφερόμενη βαθμολογική κλίμακα.

4.2.2 Πτυχίο – Βαθμός Πτυχίου

Ο φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και παίρνει πτυχίο, όταν έχει επιτύχει στα προβλεπόμενα μαθήματα και συγκεντρώνει διακόσιες σαράντα δύο ECTS (242 ECTS). Στο πτυχίο αναγράφεται ο βαθμός, ο οποίος μπορεί να είναι δεκαδικός μέχρι εκατοστά, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το πτυχίο του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών παρέχει τη δυνατότητα στον κάτοχό του να διοριστεί ως εκπαιδευτικός λειτουργός στην Προσχολική Εκπαίδευση (Νηπιαγωγεία).

Για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου ο βαθμός κάθε μαθήματος πολλαπλασιάζεται επί ένα συντελεστή «βαρύτητας» του μαθήματος και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των μαθημάτων αυτών. Οι συντελεστές βαρύτητας κυμαίνονται από 1,0 έως 2,0 και υπολογίζονται ως εξής:

- ❖ μαθήματα με 1 ή 2 ECTS έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,0
- ❖ μαθήματα με 3 ή 4 ECTS έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,5
- ❖ μαθήματα με περισσότερα από 4 ECTS έχουν συντελεστή βαρύτητας 2,0.

Φοιτητής που ολοκλήρωσε με επιτυχία τις σπουδές του και έλαβε πτυχίο δίνει κατομολόγηση ενώπιον του Κοσμήτορα, ως εκπροσώπου του Πρύτανη, και του Προέδρου του Τμήματος. Η κατομολόγηση γίνεται σε τελετή τρεις φορές τον χρόνο, στο τέλος κάθε εξεταστικής περιόδου. Προκειμένου να χορηγηθούν η μεμβράνη του πτυχίου, αντίγραφο πτυχίου ή πιστοποιητικό τελικής αναλυτικής βαθμολογίας, πρέπει ο φοιτητής να έχει καταθέσει στην Οικονομική Υπηρεσία σχετικό παράβολο. Κάθε πτυχιούχος δικαιούται να λάβει δωρεάν δύο αντίγραφα πτυχίου.

4.3. Υποτροφίες φοιτητών

Σύμφωνα με τον Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ τ.Α' 195/6-9-2011) άρθρο 54 παρ. 2, τα Ιδρύματα μπορούν να παρέχουν ανταποδοτικές υποτροφίες σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές με την υποχρέωση να προσφέρουν εργασία με μερική απασχόληση μέχρι σαράντα ώρες μηνιαίως σε υπηρεσίες του Ιδρύματος (π.χ. εργαστήρια, βιβλιοθήκες κ.α.). Οι δικαιούχοι καθώς επίσης και η διαδικασία για τη χορήγηση ανταποδοτικών υποτροφιών σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του ΠΔΜ καθορίζεται στο κεφάλαιο 27 του εσωτερικού κανονισμού του Ιδρύματος. Από το Π.Τ.Ν. για το διάστημα 2016-2017, 2017-18, 2018-19

ωφελήθηκαν με ανταποδοτικές υποτροφίες δώδεκα (12) φοιτητές. Επιπλέον, στο πλαίσιο των οικονομικών δυνατοτήτων τους, οι Σχολές και τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας μπορούν να χορηγούν σε φοιτητές τους βραβεία και υποτροφίες αριστείας, όπως προβλέπεται στο κεφάλαιο 17 του εσωτερικού κανονισμού του Π.Δ.Μ. Πηγές χρηματοδότησης μπορεί να είναι δωρεές, χορηγίες ή κληροδοτήματα και άλλες νόμιμες πηγές. Οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησής τους, όταν αυτοί δεν προβλέπονται από τον χορηγό ή από τον δωρητή, καθορίζονται με αποφάσεις της Συγκλήτου. Οι φοιτητές του Π.Δ.Μ. δεν έχουν ωφεληθεί από υποτροφίες αριστείας, αλλά το Τμήμα θα αναζητήσει εντατικά πηγές χρηματοδότησης, δωρητές ή χορηγούς τόσο για την επιβράβευση της αριστείας όσο και για την οικονομική αρωγή των ασθενέστερων οικονομικά φοιτητών του ΠΤΝ.

4.4 Κινητικότητα των Φοιτητών

Το Π.Τ.Ν. συνεργάζεται με ξένα Ιδρύματα στα πλαίσια του προγράμματος ERASMUS+ για την ανταλλαγή φοιτητών και διδακτικού προσωπικού. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την κινητικότητα των φοιτητών: α) για σπουδές είναι δημοσιευμένοι <https://erasmus.uowm.gr/intrelations/erasmus/outgoing-students-studies/> και β) για πρακτική. <https://erasmus.uowm.gr/intrelations/erasmus/outgoing-students-placements/>.

4.4.1 Οικονομική ενίσχυση φοιτητών που συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας

Οι φοιτητές που συμμετέχουν στην κινητικότητα λαμβάνουν επιχορήγηση μόνο από τα κονδύλια του προγράμματος Erasmus+. Το ποσό της μηνιαίας επιχορήγησης του φοιτητή που μετακινείται στο εξωτερικό για σπουδές ή/και πρακτική καθορίζεται ανάλογα με τη χώρα υποδοχής.

Για τους φοιτητές που προέρχονται από κοινωνικά ευπαθείς ομάδες το ποσό της μηνιαίας επιχορήγησης είναι υψηλότερο, σύμφωνα με τις οδηγίες της Εθνικής Μονάδας Συντονισμού του Προγράμματος Erasmus+. Στην ιστοσελίδα του Γραφείου Erasmus του Πανεπιστημίου και του Τμήματος είναι αναρτημένες όλες οι πληροφορίες για τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία καθορίζονται οι κοινωνικά ευπαθείς ομάδες καθώς και το ποσό της προσαύξησης που δικαιούνται οι φοιτητές που προέρχονται από αυτές. Η επιχορήγηση φοιτητών με Ειδικές Ανάγκες καλύπτει τις επιπρόσθετες δαπάνες που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της κινητικότητας των φοιτητών αυτών στο εξωτερικό. Η επιχορήγηση των φοιτητών με ειδικές ανάγκες υπολογίζεται βάσει πραγματικών εξόδων. Δεν προβλέπεται πρόσθετη οικονομική ενίσχυση των φοιτητών που συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας από το ΠΠΣ ή/και το Ίδρυμα.

4.4.2 Ενέργειες για την ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας σχετικά με τα προγράμματα κινητικότητας

Η ακαδημαϊκή κοινότητα του ΠΤΝ ενημερώνεται σχετικά με τα προγράμματα κινητικότητας από την ιστοσελίδα και τις σχετικές δραστηριότητες του Γραφείου Erasmus του Πανεπιστημίου (έκδοση και διανομή ενημερωτικών εντύπων, σχεδιασμός και ανάρτηση σχετικών αφισών, άμεση προφορική και ηλεκτρονική πληροφόρηση από το προσωπικό του Γραφείου Erasmus, προκηρύξεις θέσεων ανά κινητικότητα, διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων, διοργάνωση γιορτινών εκδηλώσεων και ενημέρωση μέσω οπτικοακουστικών μέσων τόσο στους φοιτητές όσο και στο προσωπικό του Πανεπιστημίου). Επιπλέον ενημερώνεται από τις δραστηριότητες της επιτροπής Erasmus του Τμήματος (άμεση προφορική ενημέρωση από τον ακαδημαϊκό υπεύθυνο Erasmus του Τμήματος, ενημέρωση στην τελετή υποδοχής πρωτοετών φοιτητών του Τμήματος).

4.5. Σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (ECTS)

Το ΠΤΝ οργανώνει το Πρόγραμμα Σπουδών του με βάση το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων (ECTS), ώστε αυτά να μπορούν να περιγραφούν με την απόδοση πιστωτικών μονάδων σε όλα τα αυτοτελή εκπαιδευτικά συστατικά στοιχεία και δραστηριότητες που τα συνθέτουν και να είναι επίσης δυνατή η μεταφορά και συσσώρευση επιτυχών επιδόσεων σε άλλα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. σε

εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS) εφαρμόζεται στο Τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος 2007-08, οπότε κυκλοφόρησε ο Οδηγός Σπουδών στην αγγλική γλώσσα με εκτενή εισαγωγή στη φιλοσοφία και την εφαρμογή του συστήματος μεταφοράς πιστωτικών μονάδων και την αντιστοίχιση των προσφερόμενων μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών στο σύστημα ECTS.

4.6 Παράρτημα Διπλώματος για τους πτυχιούχους του ΠΤΝ

Το Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) εκδίδεται στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα και δίδεται αυτόματα και δωρεάν σε όλους τους πτυχιούχους του ΠΤΝ κατά την αποφοίτησή τους. Το Παράρτημα Διπλώματος περιγράφει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει οι κάτοχοι του πτυχίου του ΠΤΝ και συμπληρώνει τις πληροφορίες που ήδη περιλαμβάνονται στο πτυχίο, διευκολύνοντας την κατανόησή τους, ιδίως από εργοδότες ή οργανισμούς εκτός της ελληνικής επικράτειας.

4.7. Προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή/ διπλωματική εργασία

Οι φοιτητές του ΠΤΒ έχουν τη δυνατότητα, προαιρετικά, να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία. Η αίτηση για την ανάληψη πτυχιακής εργασίας κατατίθεται στη Γραμματεία, το αργότερο μέχρι το τέλος Μαΐου του 6ου εξαμήνου σπουδών ή στις αρχές του 7ου. Σε καμία περίπτωση δε μπορεί να μεσολαβήσει διάστημα μικρότερο των 6 μηνών από την αίτηση της φοιτήτριας ή του φοιτητή, πριν την κατάθεση της πτυχιακής εργασίας. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π. δεν μπορεί να αναλάβει περισσότερες από επτά πτυχιακές εργασίες.

Για την υποβοήθηση των φοιτητών στην υλοποίηση και την συγγραφή της πτυχιακής εργασίας με απόφαση της συνέλευσης του ΠΤΝ εκπονήθηκε Οδηγός Εκπόνησης Πτυχιακής εργασίας που βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Τμήματος

4.7.1 Διασφάλιση της διαφάνειας κατά την ανάθεση πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας

Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος. Η αίτηση για την ανάληψη πτυχιακής εργασίας κατατίθεται, ύστερα από συνεννόηση με το μέλος ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ, στη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία αποφασίζει σχετικά και ορίζει τους βαθμολογητές. Κατά την περίοδο συγγραφής της πτυχιακής εργασίας απαιτείται συνεργασία σε τακτά χρονικά διαστήματα με τον επόπτη. Η εργασία ολοκληρώνεται και παραδίδεται τουλάχιστον 15 μέρες πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου κατά την οποία οι φοιτητές προγραμματίζουν να λάβουν το πτυχίο. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ανατεθεί ή να κατατεθεί πτυχιακή εργασία πέρα από αυτά τα χρονικά όρια. Η πτυχιακή εργασία παραδίνεται σε δύο αντίτυπα, ένα από τα οποία κατατίθεται στη Βιβλιοθήκη της Σχολής, και πιστώνεται με 12 ECTS, που αντιστοιχούν σε τρία κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Η διαφάνεια στην ανάθεση της πτυχιακής εργασίας εξασφαλίζεται μέσα από τις διαδικασίες της Συνέλευσης, ενώ στην εξέταση και την αξιολόγησή της επιδιώκεται μέσω των δύο βαθμολογητών και της δημοσιοποίησής της. Για την υποβοήθηση των φοιτητών στη συγγραφή της πτυχιακής τους εργασίας είναι αναρτημένος στο site του τμήματος «οδηγός συγγραφής πτυχιακής εργασίας»: <https://nured.uowm.gr/wp-content/uploads/2015/12/odigos-ptyxiaki.pdf>. Για τον ίδιο λόγο και επικουρικά, στο 4^ο έτος, προσφέρεται το μάθημα: «Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας» από ομάδα διδασκόντων.

4.7.2 Ενθάρρυνση συμμετοχής σε ερευνητικά έργα

Το Π.Τ.Ν. προσφέρει στους προπτυχιακούς φοιτητές σχετικά μαθήματα και, όποτε απαιτείται, στοχευμένα σεμινάρια που έχουν σαν στόχο αφενός να τους εισαγάγουν στους στόχους και τη σημασία της εκπαιδευτικής έρευνας, αφετέρου να τους εκπαιδεύσουν τόσο στο να πραγματοποιούν βιβλιογραφική έρευνα όσο και στο να σχεδιάζουν εμπειρικές έρευνες με χρήση ποσοτικών και/ή ποιοτικών μεθόδων. Επιπλέον, τα θέματα των πτυχιακών εργασιών τα οποία ωθούνται να αναλάβουν οι φοιτητρίες είναι σχεδιασμένα έτσι, ώστε να τους βοηθήσουν να εμβαθύνουν σε θέματα μεθοδολογίας έρευνας με τα οποία έχουν συνήθως ήδη μια πρώτη επαφή στο πλαίσιο των σχετικών μαθημάτων.

Αρκετά συχνά οι πτυχιακές εργασίες των φοιτητών αποτελούν τμήματα ευρύτερων ερευνητικών προγραμμάτων, για τον σκοπό και τη μεθοδολογία των οποίων είναι ενήμεροι. Επίσης ενθαρρύνονται να παρουσιάζουν τις πτυχιακές τους εργασίες σε συνέδρια ή και να παρακολουθούν συνέδρια, για να αποκτήσουν ενημέρωση για την εκπαιδευτική έρευνα που διεξάγεται σε διάφορους τομείς.

4.8. Ο Θεσμός της Πρακτικής Άσκησης

Το πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης αποτελεί ουσιαστικό και υποχρεωτικό μέρος της εκπαίδευσης των φοιτητών στο Π.Τ.Ν. Φλώρινας. Αποσκοπεί στη διαμόρφωση των κατάλληλων προϋποθέσεων για πλήρη επαγγελματική ενδυνάμωση των μελλοντικών νηπιαγωγών, για να είναι σε θέση να ερευνούν, να στοχάζονται και να διαμορφώνουν ευέλικτα εκπαιδευτικά προγράμματα με και για μικρά παιδιά.

Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί κορυφαία καταληκτική διαδικασία του Π.Τ.Ν., κατά την οποία οι φοιτητές προετοιμάζονται, για να είναι έτοιμοι να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της κοινωνίας ως εκπαιδευτικοί και επαγγελματίες. Η εκπαιδευτική πράξη ως Πρακτική Άσκηση προσεγγίζεται πολλαπλώς, ως πεδίο έρευνας, σχεδιασμού και αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου.

Ειδικότερα οι φοιτητές:

- Μελετούν τις σύγχρονες εκπαιδευτικές θεωρίες και τον τρόπο εφαρμογής τους στη σχολική πράξη.
- Προσεγγίζουν την εκπαιδευτική πράξη και ως πεδίο έρευνας, στο οποίο μετέχουν και οι ίδιοι, εφαρμόζοντας όσα ερευνητικά εργαλεία και μεθόδους έχουν διδαχθεί τα προηγούμενα χρόνια των σπουδών.
- Με βάση τα προηγούμενα, σχεδιάζουν, υλοποιούν και αξιολογούν το εκπαιδευτικό έργο που τους ανατίθεται.
- Ως προαπαιτούμενα μαθήματα για την παρακολούθηση της Πρακτικής Άσκησης ορίζονται τα εξής: Το μάθημα του Δ' εξαμήνου «Πρακτική Άσκηση: Αναλυτικά προγράμματα - Παρατήρηση - Αναστοχασμοί». Τέσσερις από τις διδακτικές γνωστικών αντικειμένων που προσφέρονται στο Ε' και ΣΤ' εξάμηνο.

Στην Πρακτική Άσκηση μετέχουν μέλη ΔΕΠ που σχετίζονται με το γνωστικό πεδίο, το μέλος ΕΔΙΠ της Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης (ΔΙΜΕΠΑ), οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί, οι νηπιαγωγοί των συνεργαζόμενων νηπιαγωγείων και η Α/θμια Εκπαίδευση και υλοποιείται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος (σ. 22-24).

4.8.1. Ικανότητες εφαρμογής γνώσεων που στοχεύει η πρακτική και πόσο ικανοποιητικά κρίνονται τα αποτελέσματα

Η υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης προϋποθέτει τη συνέργεια όλων των εμπλεκόμενων πλευρών. Καθ' όλη τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης, οι φοιτητές υποστηρίζονται από όλους τους διδάσκοντες. Το Τμήμα έχει ενταχθεί στο Δίκτυο Πρακτικών Ασκήσεων των Παιδαγωγικών Τμημάτων Προσχολικής εκπαίδευσης και συμμετέχει ενεργά σε σχετικές ημερίδες και συνέδρια με στόχο τη συνεχή βελτίωση της εμπειρίας των φοιτητών στην Πρακτική Άσκηση.

4.8.2. Συσχέτιση του αντικειμένου απασχόλησης κατά την Πρακτική Άσκηση με την εκπόνηση πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας

Η Πρακτική Άσκηση σχετίζεται με την ερευνητική δραστηριότητα των φοιτητών για την εκπόνηση πτυχιακών εργασιών, όταν το θέμα τους απορρέει από μια εκπαιδευτική παρέμβαση σε νηπιαγωγείο σε συνδυασμό με μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν πριν, κατά τη διάρκεια και με το πέρας της. Στις περιπτώσεις που οι φοιτητές πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε άτυπους φορείς εκπαίδευσης, το θέμα της πτυχιακής τους μπορεί να συνδέεται με το αντικείμενο εμπλοκής τους στον εν λόγω φορέα.

4.8.3. Ανάπτυξη δικτύου διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/τριών

Οι υπεύθυνοι της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Φλώρινας, οι Διευθυντές και το προσωπικό των συνεργαζόμενων νηπιαγωγείων συμβάλλουν στην αποτελεσματική εκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος με την εμπειρία τους και την καθοδήγηση που προσφέρουν. Τα μέλη της Επιτροπής της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος βρίσκονται σε τακτική επαφή μαζί τους, οργανώνουν τακτικές συσκέψεις με σκοπό την ανάδειξη των βέλτιστων πρακτικών αλλά και τον εντοπισμό των αδυναμιών, ώστε να αναζητηθούν λύσεις για τη βελτίωση του προγράμματος. Έχει αναπτυχθεί, επίσης, ένα ευρύ δίκτυο διασύνδεσης με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς στο πλαίσιο του προγράμματος της Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης, που υλοποιείται από το Τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος (2005-06) μέχρι σήμερα.

4.8.4. Πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το Τμήμα, προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης φοιτητών-φοιτητριών (σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο)

Δεν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη πρωτοβουλία του Τμήματος για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης για τους αποφοίτους του. Η μεγαλύτερη συνεισφορά του εγγράφεται στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου που πραγματοποιούν και δημοσιοποιούν τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και αναφέρεται στο ολόημερο νηπιαγωγείο, τις απαραίτητες προϋποθέσεις στελέχωσης του νηπιαγωγείου, ώστε να ασκήσει αποτελεσματικά τις λειτουργίες του, τη διαδικασία μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο κ.ά. Οι δημοσιευμένες έρευνες συνηγορούν στην αναγκαιότητα της προσχολικής εκπαίδευσης, στη σπουδαιότητα της εύρυθμης λειτουργίας των νηπιαγωγείων και στην αναγκαιότητα πρόσληψης εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης για την άρτια στελέχωση των νηπιαγωγείων της χώρας μας.

4.8.5. Προϋποθέσεις και απαιτήσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τους φορείς εκτέλεσης της Πρακτικής Άσκησης

Το Τμήμα καταβάλλει τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια να μη διαταράσσεται το πρόγραμμα των νηπιαγωγείων από το πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης ενημερώνοντάς τα για το πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης. Οι φοιτητές στο πλαίσιο των παρατηρήσεών τους στα νηπιαγωγεία επιτελούν βοηθητικό έργο στις νηπιαγωγούς, συνεργάζονται με αυτές και δημιουργούν γόνιμο έδαφος για την Πρακτική Άσκηση μεριμνώντας, ώστε να μη διαταραχθεί το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου. Επιπρόσθετα, οι φοιτητές λαμβάνουν από το Τμήμα ένα μικρό οικονομικό βοήθημα, για να μην επιβαρύνουν με τα έξοδα των υλικών τον προϋπολογισμό των νηπιαγωγείων.

Η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων πλευρών στηρίζεται στην αλληλεπίδραση, τον αλληλοσεβασμό και την αλληλοεκτίμηση. Η συνεργασία είναι στενή και συστηματική, με συναντήσεις και ενημέρωση των νηπιαγωγών που δέχονται φοιτητές τόσο από τους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς όσο και από όλα τα μέλη της Επιτροπής της Πρακτικής Άσκησης. Παράλληλα, σε στενή συνεργασία βρίσκονται όλα τα εμπλεκόμενα μέλη του Τμήματος τόσο με τους υπεύθυνους της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Φλώρινας όσο και με τη Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Προσχολικής Εκπαίδευσης.

4.8.6 Δημιουργία ευκαιριών λόγω πρακτικής άσκηση για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων.

Τέλος, με το Πρόγραμμα Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης οι φοιτητές αποκτούν εργασιακή εμπειρία σε θέσεις εργασίας εκτός τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, όπως μουσεία, υπηρεσίες και ποικίλοι φορείς, γεγονός που αφενός ενδυναμώνει τη σχέση του Τμήματος με την κοινωνία και αφετέρου διευρύνει τα επαγγελματικά ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες των αποφοίτων του.

5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΤΑ ΑΕΙ ΟΦΕΙΛΟΥΝ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ, ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΑΞΙΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΛΗΨΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.

5.1. Διαδικασίες επιλογής και εξέλιξης των μελών ΔΕΠ - Πρακτικές για τη διασφάλιση της διαφάνειας και αξιοκρατίας

Η εκλογή και εξέλιξη των μελών ΔΕΠ και των μελών ΕΔΠ υπόκειται στο νομοθετικό πλαίσιο που ορίζει η Πολιτεία και δεν παρεκκλίνει από αυτό, διαφυλάσσοντας την αξιοκρατία και τη διαφάνεια όλων των απαραίτητων διαδικασιών. Το Π.Τ.Ν. εφαρμόζει πιστά αξιοκρατικές και διαφανείς διαδικασίες για την επιλογή και εξέλιξη των μελών ΔΕΠ. Η συγκρότηση των εκλεκτορικών σωμάτων γίνεται σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, με κλήρωση και με απόλυτη προτεραιότητα στη συνάφεια του γνωστικού αντικείμενου των προκηρυχθεισών θέσεων και των γνωστικών αντικείμενων των μελών των εκλεκτορικών σωμάτων. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κρίσης για εκλογή, εξέλιξη ή μονιμοποίηση μέλους ΔΕΠ, και την επικύρωση των σχετικών πρακτικών, ο φάκελος υποβάλλεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος στον Πρύτανη του Ιδρύματος για τον προβλεπόμενο έλεγχο νομιμότητας και έκδοση και δημοσίευση Πρυτανικής Πράξης διορισμού.

5.2. Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ - ΕΔΠ

Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου του ακαδημαϊκού προσωπικού ανέρχεται στις (6) ώρες που ισοδυναμεί με δύο τρίωρα μαθήματα σε κάθε εξάμηνο. Πολύ συχνά κάποια μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού αναλαμβάνουν επιπλέον διδακτικό έργο, προκειμένου να καλύψουν κενά που προκύπτουν από εκπαιδευτικές άδειες, συνταξιοδοτήσεις ή μετακινήσεις. Τα μαθήματα στον Οδηγό Σπουδών είναι καταναμεμένα έτσι, ώστε να υπάρχει ισορροπία μεταξύ των μαθημάτων και των άλλων υποχρεώσεων του διδακτικού προσωπικού. Το ωρολόγιο πρόγραμμα τηρείται με συνέπεια και ο κατώτερος αριθμός ωρών για κάθε μάθημα ορίζεται στα 13 τρίωρα ανά εξάμηνο. Σε έκτακτες περιπτώσεις, όταν δεν πραγματοποιείται κάποιο μάθημα, αυτό αναπληρώνεται μετά από συνεννόηση διδάσκοντα - φοιτητών. Οι ώρες πλέον των 6 διδακτικών αφιερώνονται σε συνεργασίες διδάσκοντα - φοιτητών, σε εποπτεία πτυχιακών εργασιών, σε διοικητικό έργο (επιτροπές, Συνέλευση), σε διοργάνωση εκδηλώσεων (ημερίδες, σεμινάρια, συνέδρια) και οτιδήποτε άλλο προκύψει για την εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος.

5.3. Αξιολόγηση των διδασκόντων από τους φοιτητές

Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου του ΠΤΝ πραγματοποιείται κυρίως μέσα από τη ΜΟΔΠΠ (Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας), όπου στο τέλος κάθε εξαμήνου οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να αξιολογήσουν (ανώνυμα) το κάθε μάθημα που παρακολούθησαν καθώς και το διδακτικό προσωπικό. Δίνεται η δυνατότητα, μέσα από ειδικά ερωτηματολόγια, που καλύπτουν όλο το φάσμα για μια ποιοτική εκπαίδευση, να ανιχνευτούν οι καλές ή κακές πρακτικές, να επιβραβευθούν ή καταγγεληθούν θετικές ή αρνητικές συμπεριφορές, να αξιολογηθούν οι υποδομές, η ύλη των μαθημάτων, η αποτελεσματικότητα και άλλοι παράγοντες που αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία και το διδακτικό προσωπικό.

Το Τμήμα εφαρμόζει τις διαδικασίες αξιολόγησης της ποιότητας του διδακτικού έργου από τους φοιτητές. Η διαδικασία ορίζεται στον Κανονισμό Σπουδών του Τμήματος και εγκρίνεται από τη Συνέλευση. Πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου και προηγείται σχετική ενημέρωση προς τους φοιτητές για την ακριβή περίοδο που το πληροφοριακό σύστημα της ΜΟΔΠΠ είναι ανοιχτό για αυτή τη διαδικασία. Κατά την ακαδημαϊκή χρονιά (2019-20), κατ' εξαίρεση, η αξιολόγηση έγινε με έντυπα τα οποία συμπλήρωναν οι φοιτητές μετά το πέρας των μαθημάτων τους υπό την επίβλεψη διοικητικών υπαλλήλων. Αυτό έγινε, επειδή, λόγω της συνέργειας του Π.Δ.Μ. με το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, τα ηλεκτρονικά συστήματα έπρεπε να αναβαθμιστούν, για να εξυπηρετήσουν ένα πολύ μεγαλύτερο όγκο πληροφοριών.

Η αξιολόγηση για κάθε μάθημα/διδάσκοντα εξασφαλίζει την απαραίτητη ανατροφοδότηση και την ευκαιρία να τεθεί υπόψη του η γνώμη των φοιτητών. Στα

αποτελέσματα της αξιολόγησης περιλαμβάνονται ο αριθμός των φοιτητών που αξιολόγησαν, η ποσοτική και ποιοτική αξιολόγηση ανά ερώτηση. Η αξιολόγηση είναι ανώνυμη. Η προαιρετική φύση της αξιολόγησης ωστόσο αρκετές φορές είναι ο λόγος που λίγοι φοιτητές την πραγματοποιούν, με αποτέλεσμα μερικά μαθήματα να αξιολογούνται μη επαρκώς ή καθόλου. Η Συνέλευση του Τμήματος συζητά την αξιολόγηση όλων των μαθημάτων/ διδασκόντων, για αντλήσει συμπεράσματα για τη βελτίωση του επιπέδου της παρεχόμενης διδασκαλίας, των μεθόδων και διδακτικών μέσων που χρησιμοποιούνται.

5.3.1. Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης είναι διαθέσιμα στο διδακτικό προσωπικό μετά την παρέλευση ενός διμήνου περίπου από το πέρας του εξαμήνου, ώστε να ενημερώνονται όλοι για την αξιολόγηση που έλαβαν από τον φοιτητικό πληθυσμό και να λάβουν τα μέτρα τους.

5.4. Κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής μονάδας και οικονομική ενίσχυση αυτών

Στο πλαίσιο της στρατηγικής διεθνοποίησης του Π.Δ.Μ., που έχει ως στόχο την συμμετοχή των μελών της ακαδημαϊκής μονάδας σε όλες τις δραστηριότητες που συνδέονται με την έρευνα, την καινοτομία και την εκπαίδευση στη χώρα μας και διεθνώς, ενισχύονται και διευρύνονται ήδη υπάρχουσες διαπανεπιστημιακές συμφωνίες με αξιόλογα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης του εξωτερικού και ταυτόχρονα συνάπτονται πολλές νέες συμφωνίες για συνεργασία σε όλους τους κύκλους σπουδών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, προσφέρονται περισσότερες δυνατότητες επιλογής Ιδρυμάτων Υποδοχής στα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού που μετακινούνται στο εξωτερικό. Δεν προβλέπεται πρόσθετη οικονομική ενίσχυση των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού από το ΠΠΣ ή/και το Ίδρυμα. Τα μέλη λαμβάνουν επιχορήγηση μόνο από τα κονδύλια του προγράμματος Erasmus+, όταν μετακινούνται στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού για διδασκαλία και επιμόρφωση υπάρχουν στους ακόλουθους συνδέσμους:

<https://erasmus.uowm.gr/intrelations/erasmus/didaktiko-prosopiko/>

<https://erasmus.uowm.gr/intrelations/erasmus/epimorfosi-prosopikou/>

5.5 Πρακτικές προσέλκυσης μελών ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου

Στο πλαίσιο των επιστημονικών δράσεων του Π.Τ.Ν. και της εποικοδομητικής και παραγωγικής συνεργασίας του με Ιδρύματα της χώρας μας και του εξωτερικού καθώς και στο πλαίσιο διοργανώσεων πανελληνίων και διεθνών συνεδρίων στους χώρους του Πανεπιστημίου, αναπτύσσονται συνεργασίες με επιστήμονες υψηλού ακαδημαϊκού επιπέδου τόσο από την Ελλάδα όσο και το εξωτερικό.

5.6 Θεσμοθετημένα βραβεία διδασκαλίας

Το Π.Δ.Μ., για να επιβραβεύσει την Αριστεία, καθιέρωσε μια διαδικασία των βέλτιστων εργασιών και πρακτικών, προτείνοντας την επιβράβευση των τριών (3) καλύτερων εργασιών στη Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών με 1ο βραβείο (4.000 ευρώ), 2ο (3.000 ευρώ) και 3ο βραβείο (2.000 ευρώ).

5.7 Στρατηγική του ΠΤΝ για ερευνητικές δραστηριότητες

Τα ερευνητικά εργαστήρια που λειτουργούν στο Τμήμα και στη Σχολή συμβάλλουν δημιουργικά και επιστημονικά στο έργο του Τμήματος. Αποτελούν τους πυρήνες ανάπτυξης της έρευνας και των συνεργασιών στο πλαίσιο του Π.Τ.Ν. αλλά και της Σχολής Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών.

Το Εργαστήριο Μελέτης της Γλώσσας και των Προγραμμάτων Γλωσσικής Διδασκαλίας (<http://linguistics.nured.uowm.gr>) ιδρύθηκε το 2003 με το Προεδρικό Διάταγμα 113 [ΦΕΚ 99/29-4-2003]. Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή: α. Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Π.Τ.Ν. καθώς και άλλων Τμημάτων του Π.Δ.Μ. σε θέματα που εμπίπτουν στο αντικείμενο της δραστηριότητάς του, β.

Την έρευνα ζητημάτων σχετικών με τη γλώσσα και τη γλωσσική διδασκαλία στην Προδημοτική και τη Δημοτική Εκπαίδευση, γ. Την παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού για εκπαιδευτική χρήση, δ. Την αξιολόγηση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού για εκπαιδευτική χρήση παραγόμενου από άλλους επιστήμονες ή επιστημονικά ιδρύματα, ε. Την αξιολόγηση και βελτίωση των Προγραμμάτων Γλωσσικής Διδασκαλίας της Προδημοτικής και της Δημοτικής Εκπαίδευσης, στ. Την επίβλεψη πτυχιακών και μεταπτυχιακών εργασιών σχετικών με τις δραστηριότητές του, ζ. Τη δημιουργία σειράς εκδόσεων σχετικών με τις δραστηριότητές του και την έκδοση περιοδικού, η. Τη συνεργασία με εργαστήρια, κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής για θέματα κοινού ενδιαφέροντος, θ. Τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, καθώς και την πρόσκληση Ελλήνων και ξένων επιστημόνων για θέματα σχετικά με τα ενδιαφέροντα και τις δραστηριότητές του, και ι. Την παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες κατά τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 «Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα Πανεπιστημιακά εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς» (Α' 53).

Το **Εργαστήριο Κοινωνικών και Μεταναστευτικών Σπουδών**, το οποίο ξεκίνησε ως Εργαστήριο του Τμήματος και κατόπιν έγινε της Σχολής Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών (ΣΚΑΕΠ) (ΦΕΚ τ.Β'218/3-2-2020), εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα: Κοινωνικές Σπουδές, Μεταναστευτικές Σπουδές, Σπουδές Φύλου, Εκπαίδευση και Έρευνα στις Κοινωνικές Επιστήμες, Δίκαιο, Ισότητα Ευκαιριών και η Ιδιότητα του Πολίτη. Έχει ως αποστολή: α) Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο διδακτικών και ερευνητικών αναγκών των τμημάτων της ΣΚΑΕΠ, καθώς και άλλων τμημάτων του Πανεπιστημίου, σε θέματα που εμπίπτουν στα γνωστικά αντικείμενα του εργαστηρίου, β) τη διεξαγωγή έρευνας στα γνωστικά αντικείμενα του εργαστηρίου, γ) την προαγωγή της έρευνας, συνεργασίας και ανταλλαγής επιστημονικών γνώσεων με άλλα εργαστήρια του Ιδρύματος, καθώς επίσης και με εργαστήρια Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων και ερευνητικών φορέων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι συμπίπτουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του εργαστηρίου, δ) τη συνεργασία με φορείς του δημοσίου τομέα, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς καθώς και με διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις συμβάλλοντας στη μελέτη, υποβολή προτάσεων και εναλλακτικών/καινοτόμων μεθόδων αντιμετώπισης θεμάτων που ανήκουν στα ερευνητικά ενδιαφέροντα του εργαστηρίου, στ) την παραγωγή σύγχρονου παιδαγωγικού και ερευνητικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, όπως η έκδοση άρθρων, περιοδικών, βιβλίων και συλλογικών τόμων, ζ) τη διοργάνωση σεμιναρίων, ημερίδων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, καθώς και την πρόσκληση επιστημόνων αναγνωρισμένου κύρους από την Ελλάδα και το εξωτερικό, η) την παραγωγή γνώσεων που μπορούν να μετασχηματιστούν σε υπηρεσίες και προϊόντα και μπορούν να αξιοποιηθούν από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, θ) Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών, επιμορφωτικών και αναπτυξιακών έργων, δράσεων και μελετών από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, ι) την παροχή υπηρεσιών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 (ΦΕΚ53/τΑ'27-4-1984): «Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα πανεπιστημιακά εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς».

Το **Εργαστήριο Μουσικής Πράξης** έχει ως σκοπό την επαφή των φοιτητών με την τέχνη της μουσικής σε εκτελεστικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του εργαστηρίου προβλέπεται η δημιουργία φωνητικού και οργανικού συνόλου φοιτητών Π.Τ.Ν., στο οποίο α) θα διεξάγεται εκμάθηση τραγουδιών που αποτελούν μέρος της ύλης του μαθήματος «Παιδικό Τραγούδι και δημιουργικές μουσικές εφαρμογές σε προσχολικές ηλικίες», β) μουσικοπαιδαγωγικά δρώμενα που αποτελούν μέρος της ύλης του μαθήματος «μουσικοπαιδαγωγική». Πέραν τούτων διεξάγεται εκμάθηση έργων που ανήκουν στη νεοελληνική και διεθνή έντεχνη μουσική δημιουργία και αφορούν επιμέρους εκδηλώσεις του τμήματος και συγκεκριμένη κάθε φορά θεματολογία. Σύμφωνα με τα παραπάνω, στο εργαστήριο διεξάγεται α) εκμάθηση ορθής τοποθέτησης της φωνής και απόδοσης του εκάστοτε τραγουδιού όπως και β) εκμάθηση μουσικών οργάνων σε προκαταρκτικό επίπεδο (π.χ. κιθάρα συνοδείας), εφόδια που κρίνονται απαραίτητα για τους φοιτητές του Τμήματος και μελλοντικούς παιδαγωγούς, σύμφωνα με την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία, γ) επαφή των

φοιτητών με την ελληνική μουσική παράδοση όπως και με τη σύγχρονη διεθνή και νεοελληνική έντεχνη μουσική δημιουργία, στοιχεία τα οποία οφείλουν να αποτελούν φορείς τους στη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία. Πέραν αυτών, το φωνητικό και οργανικό σύνολο του Π.Τ.Ν. καλύπτει το μουσικό μέρος εκδηλώσεων του Τμήματος, διοργανώνει συναυλίες, σεμινάρια και διαλέξεις καλλιτεχνών και μουσικοπαιδαγωγών εγνωσμένου κύρους όπως και έχει την επίβλεψη συνεδρίων υπό την αιγίδα του Τμήματος με θέμα την τέχνη και την επιστήμη της μουσικής.

Το Εργαστήριο Αγωγής για το Βιβλίο «Βιβλιολογείον» της ΣΚΑΕΠ του Π.Δ.Μ. ιδρύθηκε τον Νοέμβριο 2002 (ΦΕΚ 275/15-11-2002). Από τον Σεπτέμβριο του 2009 λειτουργεί το εργαστήρι παραδοσιακής βιβλιοδεσίας και από το 2011 το εργαστήρι παραδοσιακής τυπογραφίας, σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, πλήρως εξοπλισμένους με τον απαραίτητο βιβλιοδετικό και τυπογραφικό εξοπλισμό.

Το Εργαστήριο Εκπαίδευσης στις Φυσικές Επιστήμες και την Αειφορία (<http://www.felab.edu.uowm.gr/>) ιδρύθηκε το 2019 με το ΦΕΚ 2688/2 Ιουλίου 2019, τευχ Β'. Το εργαστήριο εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα: Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και της Τεχνολογίας και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για την Αειφορία. Έχει ως αποστολή: 1. Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο διδακτικών και ερευνητικών αναγκών των τμημάτων της ΣΚΑΕΠ, καθώς και άλλων τμημάτων του Πανεπιστημίου, σε θέματα που εμπίπτουν στα γνωστικά αντικείμενα του εργαστηρίου. 2. Τη διεξαγωγή έρευνας στα γνωστικά αντικείμενα του εργαστηρίου. 3. Την προαγωγή της έρευνας, συνεργασίας και ανταλλαγής επιστημονικών γνώσεων με άλλα εργαστήρια του Ιδρύματος, καθώς επίσης και με εργαστήρια ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και ερευνητικών φορέων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι συμπίπτουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του εργαστηρίου. 4. Τη συνεργασία με φορείς του δημοσίου τομέα, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς καθώς και με διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις συμβάλλοντας στη μελέτη, υποβολή προτάσεων και εναλλακτικών/καινοτόμων μεθόδων αντιμετώπισης θεμάτων που ανήκουν στα ερευνητικά ενδιαφέροντα του εργαστηρίου. 5. Την παραγωγή σύγχρονου παιδαγωγικού και ερευνητικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, όπως η έκδοση άρθρων, περιοδικών, βιβλίων και συλλογικών τόμων. 6. Τη διοργάνωση σεμιναρίων, ημερίδων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, καθώς και την πρόσκληση επιστημόνων αναγνωρισμένου κύρους από την Ελλάδα και το εξωτερικό. 7. Την παραγωγή γνώσεων που μπορούν να μετασχηματιστούν σε υπηρεσίες και προϊόντα και μπορούν να αξιοποιηθούν από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. 8. Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών, επιμορφωτικών και αναπτυξιακών έργων, δράσεων και μελετών από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς. 9. Την παροχή υπηρεσιών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο π.δ. 159/1984 (ΦΕΚ 53/τ.Α'/27-4-1984): «Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα πανεπιστημιακά εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς».

Το Εργαστήριο Εικαστικών Τεχνών (Ε.Ε.Τ) Visual Art Laboratory V.A.L. ιδρύθηκε με απόφαση της Κοσμητείας της ΣΚΑΕΠ του Π.Δ.Μ. (συνεδρία με αρ 86/23-5-2019) και έχει ως αποστολή την κάλυψη διδακτικών και ερευνητικών αναγκών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, τη διεξαγωγή έρευνας, την προαγωγή της και την παραγωγή σύγχρονου εκπαιδευτικού υλικού.

Το Εργαστήριο Δημιουργικότητας, Καινοτομίας και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση (ΔηΚαιΤΕ) ιδρύθηκε το 2019 [ΦΕΚ 2624/28-6-2019/τ.Β']. Έχει ως αποστολή: α. Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών της ΣΚΑΕΠ καθώς και άλλων Τμημάτων και Σχολών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας σε θέματα που εμπίπτουν στο αντικείμενο της δραστηριότητας του εργαστηρίου, β. Την έρευνα ζητημάτων σχετικών με τις Ψηφιακές Τεχνολογίες και τη διδασκαλία τους στην Προδημοτική και τη Δημοτική Εκπαίδευση, γ. Την παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού για εκπαιδευτική χρήση, δ. Την αξιολόγηση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού για εκπαιδευτική χρήση παραγόμενου από άλλους επιστήμονες ή επιστημονικά ιδρύματα, ε. Την αξιολόγηση και βελτίωση των Προγραμμάτων Διδασκαλίας των Ψηφιακών Τεχνολογιών της Προδημοτικής και της Δημοτικής Εκπαίδευσης, στ. Την επίβλεψη πτυχιακών και μεταπτυχιακών εργασιών

σχετικών με τις δραστηριότητές του, ζ. Τη δημιουργία σειράς εκδόσεων σχετικών με τις δραστηριότητές του και την έκδοση περιοδικού, η. Τη συνεργασία με εργαστήρια, κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής για θέματα κοινού ενδιαφέροντος, θ. Τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, καθώς και την πρόσκληση Ελλήνων και ξένων επιστημόνων για θέματα σχετικά με τα ενδιαφέροντα και τις δραστηριότητές του, και ι. Την παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες κατά τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 «Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα Πανεπιστημιακά εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς» (Α' 53).

Το Π.Τ.Ν. συμμετέχει σε μια σειρά ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων με στόχο να προσδιοριστούν καλές πρακτικές στο καθημερινό εκπαιδευτικό έργο, να συγκριθούν οι πρακτικές αυτές και να ενισχυθούν τα ζητήματα κοινωνικής αποδοχής του μαθητικού πληθυσμού όσο και τα ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων.

6. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΕΠΑΡΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΑΦΕΝΟΣ ΜΕΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΟΥΝ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ Σ' ΑΥΤΕΣ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ (Π.Χ. ΑΙΘΟΥΣΕΣ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΔΙΚΤΥΑ, ΣΙΤΙΣΗ, ΣΤΕΓΑΣΗ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, Κ.ΛΠ.).

6.1. Υποστήριξη της μάθησης και της ακαδημαϊκής δραστηριότητας και προαγωγή της έρευνας

Για την υποστήριξη των ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων και την προαγωγή της έρευνας το Τμήμα διαθέτει τις κάτωθι υποδομές και υπηρεσίες:

Γραμματειακή Υποστήριξη: Η Γραμματεία του Τμήματος είναι έτσι οργανωμένη, ώστε, όπου αυτό καθίσταται εφικτό, οι αρμοδιότητες των μελών της να καλύπτουν διακριτά πεδία των διοικητικών υπηρεσιών που παρέχονται. Το πρώτο πεδίο ορίζεται από τα οικονομικά ζητήματα και τα συγγράμματα, το δεύτερο από τα φοιτητικά ζητήματα, το τρίτο από το διοικητικό μέρος της λειτουργίας του Τμήματος και τα ζητήματα που σχετίζονται με το διδακτικό προσωπικό και το τέταρτο από τη διοικητική υποστήριξη του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Η Γραμματεία στεγάζεται σε γραφείο που βρίσκεται σε κεντρικό σημείο του κτιρίου διευκολύνοντας την προσβασιμότητα διδασκόντων και φοιτητών. Το ωράριο λειτουργίας είναι 8:00 με 16:00, ενώ οι ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές του Τμήματος 11:00 με 13:00 καθημερινώς. Σε γενικές γραμμές, οι παρεχόμενες υπηρεσίες κρίνονται αποτελεσματικές, καθώς εναρμονίζονται με τις ανάγκες λειτουργίας του Τμήματος. Σε μεγάλο βαθμό, σ' αυτό συμβάλλουν η μηχανοργάνωση, η οποία έχει σταδιακά προχωρήσει τα τελευταία χρόνια και η συνέπεια που επιδεικνύουν οι διοικητικοί υπάλληλοι στο έργο τους. Έχει γίνει αναβάθμιση της γραμματειακής βάσης του Τμήματος και παρέχεται ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της Γραμματείας προσφέροντας δυνατότητες και ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους φοιτητές και το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος (students.uowm.gr, Open e-class & ClassWeb). Συγκεκριμένα η πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης Open eclass δίνει στους διδάσκοντες και τους χρήστες του συστήματος τη δυνατότητα πρόσβασης μέσω του διαδικτύου σε ποικίλες υπηρεσίες, όπως: Χαρτοφυλάκιο με ξεχωριστές καρτέλες για όλα τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα που διδάσκονται, περιγράμματα μαθημάτων, εισαγωγή βαθμολογίας σε εξετάσεις μαθημάτων που διδάσκονται, καταχώρηση εργασιών, ασκήσεων, σημειώσεων διδασκαλίας, διαχείριση απουσιών ανά διδασκαλία μαθήματος, εισαγωγή ανακοινώσεων και δημοσιεύσεων, εμφάνιση ημερολογίου προγράμματος διδασκαλίας και εξετάσεων των μαθημάτων. Το ClassWeb αποτελεί μια πλατφόρμα υποβοήθησης της διδασκαλίας με αναρτημένα τα μαθήματα, τις βαθμολογίες και τις εγγραφές φοιτητών. Παρότι οι κεντρικές υπηρεσίες του Ιδρύματος έχουν ως έδρα την Κοζάνη, δε δημιουργούνται δυσχέρειες στη συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος μ' αυτές του Ιδρύματος. Η εφαρμογή <https://students.uowm.gr/> αφορά στην εξυπηρέτηση των φοιτητών δίνοντάς τους τη δυνατότητα πρόσβασης –με τον ειδικό προσωπικό κωδικό- μέσω του διαδικτύου σε διάφορες υπηρεσίες της Γραμματείας όπως: διεκπεραίωση δηλώσεων μαθημάτων κάθε εξαμήνου ηλεκτρονικά, πρόσβαση στις δηλώσεις τους και στους βαθμούς που επιτυγχάνουν στις εξετάσεις, πρόσβαση στις ανακοινώσεις του Τμήματος και σε δημοσιεύσεις σχετικά με τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών, κ.ά.

6.2 Διάθεση και κατανομή των πόρων για την υποστήριξη και την προαγωγή της έρευνας

Αρμόδια για τον προγραμματισμό χρήσης των υποδομών και του εξοπλισμού του Τμήματος είναι η Συνέλευση, η οποία αποφασίζει για την ορθολογική κατά το δυνατόν χρήση στη βάση των αναγκών του διδακτικού και του διοικητικού προσωπικού και των φοιτητών, των σχετικών εισηγήσεων των υπεύθυνων των εργαστηρίων και του σπουδαστηρίου και των οικονομικών δυνατοτήτων στο πλαίσιο της χρηματοδότησης του Τμήματος. Ο ετήσιος προϋπολογισμός του Τμήματος συντάσσεται σε συνεργασία με την Κεντρική Διοίκηση του Πανεπιστημίου, η οποία

κατανέμει στα Τμήματα τους πόρους που αυτά μπορούν να διαχειριστούν στο πλαίσιο της συνολικής διαχείρισης των οικονομικών του Πανεπιστημίου.

Τα κριτήρια κατανομής του εσωτερικού προϋπολογισμού στα Τμήματα και στις Σχολές του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας διαμορφώνονται ως εξής:

- Το 20% του συνολικού προϋπολογισμού να μοιράζεται ισομερώς στα Τμήματα ανεξάρτητα από τις επιδόσεις του κάθε Τμήματος στα επιμέρους κριτήρια. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η ελάχιστη χρηματοδότηση για κάθε Τμήμα.
- Το υπόλοιπο ποσό του συνόλου της διαθέσιμης χρηματοδότησης προτείνεται να κατανέμεται λαμβάνοντας υπ' όψιν τα εξής κριτήρια:
  - A. Αριθμός Μελών ΔΕΠ + ΕΔΙΠ + ΕΤΕΠ του Τμήματος
  - B. Αριθμός δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά των Μελών του Τμήματος
  - Γ. Αριθμός δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά ανά Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος
  - Δ. Αριθμός Ετεροαναφορών των Μελών του Τμήματος
  - Ε. Αριθμός Ενεργών Προπτυχιακών Φοιτητών του Τμήματος
  - Z. Εργαστηριακότητα Τμημάτων
  - H. Αριθμός Ετών Προπτυχιακής Φοίτησης Τμήματος βάσει ΠΠΣ

Η μέχρι τώρα διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού υπήρξε αποτελεσματική, καθώς οι διατιθέμενοι πόροι δαπανήθηκαν για την κάλυψη βασικών αναγκών λειτουργίας του Τμήματος με γνώμονα τη βελτίωση της διδακτικής και ερευνητικής του λειτουργίας (αγορά βιβλίων για τη Βιβλιοθήκη, κάθε είδους εξοπλισμού, π.χ. για τη βελτίωση των συνθηκών διδασκαλίας στις αίθουσες, ηλεκτρονικός εξοπλισμός, ενίσχυση της συνεδριακής πολιτικής του Τμήματος κ.λπ.). Όλες οι δαπάνες εκτέλεσης του προϋπολογισμού εγκρίνονται από τη Συνέλευση και ειδική προς τούτο επιτροπή ελέγχει την παραλαβή των αγαθών ή των υπηρεσιών τις οποίες το Τμήμα παραγγέλλει. Με την έννοια αυτή η Συνέλευση έχει πλήρη εικόνα της οικονομικής διαχείρισης και της πορείας εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

6.3 Ανθρώπινο Δυναμικό

Στο ΠΤΝ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-20 υπηρετούν 16 μέλη ΔΕΠ [έξι (6) στη βαθμίδα του Καθηγητή, οκτώ (8) στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή και δύο (2) στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή. Επιπλέον, υπηρετούν στο Τμήμα πέντε (5) μέλη ΕΔΙΠ και τρεις (3) διοικητικοί υπάλληλοι στη Γραμματεία. Επίσης αναμένεται ο διορισμός δύο (2) ακόμα μελών ΔΕΠ που έχουν εκλεγεί στη βαθμίδα του Επίκουρου καθηγητή. Για την κάλυψη των διδακτικών αναγκών που προέκυψαν από συνταξιοδότηση ή μετακίνηση μελών ΔΕΠ σε άλλα Ιδρύματα ή εντός του Ιδρύματος γίνονται και συμβάσεις διδασκαλίας βάσει του ΠΔ 407/80, του προγράμματος ΕΣΠΑ «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες» καθώς και Ακαδημαϊκών Υποτροφών.

6.4 Αίθουσες Διδασκαλίας

Το Τμήμα χρησιμοποιεί 19 αίθουσες διδασκαλίας και 6 αίθουσες εργαστηρίων με αποκλειστική χρήση στο κτίριο στο οποίο στεγάζεται, ενώ χρησιμοποιεί και τα δύο αμφιθέατρα, 150 και 300 ατόμων, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες διδασκαλίας. Οι αίθουσες είναι χωρητικότητας συνολικά 1004 ατόμων, όλες διαθέτουν προβολικό μηχάνημα και σύνδεση με το διαδίκτυο. Δεδομένου του μεγάλου αριθμού εισακτέων (περίπου 180 ετησίως), οι χώροι επαρκούν οριακά για την παρακολούθηση μαθημάτων από το σύνολο των φοιτητών. Το Τμήμα χρησιμοποιεί επίσης τα Εργαστήρια Πληροφορικής και Φυσικών Επιστημών, όπως επίσης και το Εργαστήριο του Βιβλιολογείου. Δικούς τους χώρους επίσης διαθέτουν και τα ΠΜΣ του Τμήματος.

6.5 Βιβλιοθήκη της Παιδαγωγικής Σχολής

Η οργάνωση και η λειτουργία της Βιβλιοθήκης ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στις ανάγκες του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών, καθώς το ωράριο λειτουργίας της εκτείνεται

από τις 9:00 έως τις 20:00. Εξυπηρετεί καθημερινά φοιτητές όλων των πανεπιστημιακών Τμημάτων χωρίς να έχει δημιουργηθεί μέχρι σήμερα κανένα πρόβλημα. Πλησίον του χώρου της Βιβλιοθήκης λειτουργεί και το Αναγνωστήριο, το οποίο διατίθεται για χρήση στους φοιτητές όλων των Τμημάτων. Το προσωπικό είναι εξειδικευμένο και προσφέρει κάθε δυνατή εξυπηρέτηση σε κάθε ενδιαφερόμενο, ακόμα και εκτός της πανεπιστημιακής κοινότητας (επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη και πολίτες της Φλώρινας για τις προσωπικές εκπαιδευτικές τους ανάγκες).

6.6 Υποστηρικτικές δομές και υπηρεσίες για τους φοιτητές

Κάθε χρόνο, με απόφαση του Τμήματος, ορίζεται για κάθε φοιτητή που εγγράφεται στο Τμήμα ένα μέλος Δ.Ε.Π. που αναλαμβάνει τον ρόλο του Συμβούλου Σπουδών για καθοδήγηση σε θέματα σπουδών. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να επικοινωνούν τακτικά με τον Σύμβουλό τους και να συζητούν θέματα που αφορούν τις σπουδές τους. Οι συναντήσεις γίνονται μετά από συνεννόηση, πριν από τη διαδικασία ανανέωσης εγγραφής και δήλωσης μαθημάτων αλλά και καθόλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Ο Σύμβουλος Σπουδών φροντίζει να πληροφορήσει τους φοιτητές για κάθε ζήτημα που αφορά τις σπουδές, και κυρίως την οργάνωση και λειτουργία του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος και βοηθά τον φοιτητή στον σχεδιασμό των σπουδών του, ενημερώνοντάς τον και συζητώντας κριτικά μαζί του, ώστε να λαμβάνονται εκείνες οι καταλληλότερες αποφάσεις για ζητήματα όπως: Περιεχόμενο μαθημάτων, συμμετοχή σε εργαστήρια, αξιοποίηση του εργαστηρίου υπολογιστών, δυσκολίες και προσωπικά ενδιαφέροντα, τρόποι αξιολόγησης μαθημάτων, αποτελέσματα εξετάσεων, επιλογή θέματος πτυχιακής εργασίας, συμμετοχή στην Πρακτική Άσκηση, ανταλλαγές Erasmus, μελλοντικές μεταπτυχιακές σπουδές (στο Τμήμα, στην Ελλάδα ή/και το εξωτερικό), επαγγελματικές προοπτικές (ευκαιρίες σε δημόσιο, ιδιωτικό τομέα, ελεύθερο επάγγελμα, θέση εργασίας στο εξωτερικό), οποιοδήποτε θέμα που συντελεί στην εποικοδομητική και επιτυχή φοίτηση.

Στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης μέσω ΕΣΠΑ παρέχεται υποστήριξη για τη δυνατότητα συμμετοχής στο πρόγραμμα από το Γραφείο Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης, αλλά και τον Επιστημονικά Υπεύθυνο για το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών. Το γραφείο ΠΑ λειτουργεί συγκεκριμένες ώρες και μέρες, είναι στελεχωμένο με εξωτερικό συνεργάτη και παρέχει συνεχή υποστήριξη για το φυσικό αντικείμενο του έργου.

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος ένας υπεύθυνος καθηγητής προκειμένου να παρέχει σε συνεχή βάση συμβουλευτική ενημέρωση και πρακτική βοήθεια (επικοινωνία με εκπαιδευτικά ιδρύματα, επιλογή και αναγνώριση μαθημάτων, κ.ά.) σε όσους επιθυμούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Εκτός από τις προαναφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης, το ΠΤΝ στην αρχή κάθε χρόνου, οργανώνει μια εκδήλωση για την υποδοχή των πρωτοετών φοιτητών κατά την οποία παρουσιάζεται αναλυτικά η φυσιογνωμία του Τμήματος, το περιεχόμενο και οι γενικοί στόχοι των σπουδών καθώς και οι προοπτικές εργασίας μετά την αποφοίτηση. Στο τέλος της εκδήλωσης ακολουθεί σεμινάριο στο οποίο οι φοιτητές ενημερώνονται αναλυτικά για το Πρόγραμμα Σπουδών τους και τους δίνονται λεπτομερείς οδηγίες για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες για την υποστήριξη των σπουδών τους. Επιπλέον το Τμήμα παρέχει υποστήριξη των φοιτητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες και σε συνεργασία με το Τμήμα Ακαδημαϊκών Θεμάτων του Π.Δ.Μ. διευκολύνεται η φυσική πρόσβαση στους χώρους της Σχολής με ειδικό όχημα για άτομα με κινητικές δυσκολίες. Η υποστήριξη των ΑμεΑ παρέχεται από μέλη ΔΕΠ και από συμφοιτητές τους που αναλαμβάνουν τον ρόλο των βοηθών. Η υποστήριξη αυτή πέρα από τη μετακίνηση αφορά και τη διεκπεραίωση θεμάτων Γραμματείας, τα μαθήματα και την επικοινωνία με τους διδάσκοντες και την κοινωνική δικτύωση. Επιπρόσθετα, σε σχέση με την ακαδημαϊκή υποστήριξη των ΑμεΑ, εξειδικευμένο μέλος ΔΕΠ σε θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης παρέχει οδηγίες και προτείνει τους τρόπους αξιολόγησης στη Συνέλευση του Τμήματος. Για όλες τις παρεχόμενες προς τους φοιτητές υπηρεσίες, η ενημέρωση γίνεται διά ζώσης αλλά και ασύγχρονα μέσω ανακοινώσεων στην ιστοσελίδα του Τμήματος, καθώς και μέσω έντυπων ανακοινώσεων στον χώρο της Γραμματείας.

Παράλληλα λειτουργούν και οι υπηρεσίες του Γραφείου Διασύνδεσης του ΠΔΜ με

δράσεις που συνδέουν την πανεπιστημιακή με την επιχειρηματική κοινότητα. Στόχος του Γραφείου Διασύνδεσης είναι η υποστήριξη φοιτητών-αποφοίτων για την ομαλή τους ένταξη στην αγορά εργασίας και την ανάπτυξη επιτυχημένης επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Το Γραφείο Διασύνδεσης προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των φοιτητών, των αποφοίτων, του Διδακτικού-Επιστημονικού προσωπικού του Πανεπιστημίου, των επιχειρήσεων και φορέων απασχόλησης καθώς και της Α/βάθμιας Εκπαίδευσης.

Τέλος η Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών Ευπαθών Ομάδων (ΜΥΦΕΟ, <https://myfeo.uowm.gr/>) του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας έχει ως στόχο την ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες, απαιτήσεις, και ανάγκες και υποστηρίζει τους φοιτητές με υπηρεσίες: συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης, προσβασιμότητας και μεταφοράς στο χώρο, ηλεκτρονικής προσβασιμότητας και προσβασιμότητας στην πληροφορία και με την παροχή υποτροφιών στέγασης.

6.7 Υπηρεσίες Πληροφόρησης

Οι υπηρεσίες πληροφόρησης που παρέχονται στο προσωπικό και τους φοιτητές του Τμήματος είναι οι ακόλουθες:

- Πρόσβαση στο δίκτυο του Πανεπιστημίου μέσω VPN
- Σύστημα Υποβοήθησης Διδασκαλίας στη διεύθυνση <https://classweb.uowm.gr>
- Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλε-εκπαίδευσης UOWM Open eClass στη διεύθυνση <http://eclass.uowm.gr>
- ΑΤΛΑΣ (Σύστημα Κεντρικής υποστήριξης της Πρακτικής Άσκησης φοιτητών ΑΕΙ (<https://atlas.grnet.gr/>))
- Πλατφόρμα για την Πρακτική Άσκηση μέσω ΕΣΠΑ των φοιτητών και των εποπτών καθηγητών στον ιστότοπο: <https://arch.icte.uowm.gr/iproject/index.php?site/login>.
- Η επίσημη ιστοσελίδα της Δ.Π.Α.: <https://internship.uowm.gr/the-program/>
- Το Δίκτυο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Heallink)
- Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
- Ηλεκτρονική Γραμματεία (π.χ. έκδοση βεβαιώσεων – δηλώσεις)
- Ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο από τους χώρους του Πανεπιστημίου
- Πρόσβαση στο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο κορμού (δεδομένα – φωνή),
- Υπηρεσία καταλόγου-Υπηρεσία φιλοξενίας ιστοσελίδων
- Το Γραφείο Διασύνδεσης, το οποίο διατηρεί παράρτημα στην Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών στη Φλώρινα, και το Γραφείο Διεθνών Σχέσεων.

Ένα μέλος ΕΤΕΠ είναι υπεύθυνο για την παροχή υποστήριξης σε ό,τι αφορά τη χρήση των ΤΠΕ από τους φοιτητές και το διδακτικό προσωπικό. Επίσης, υπάρχει συνεχής υποστήριξη από το προσωπικό των κεντρικών γραφείων του Π.Δ.Μ. με έδρα στην Κοζάνη.

6.8 Τρόποι ανάπτυξης των ικανοτήτων του προσωπικού

Το προσωπικό που υποστηρίζει τα εργαστήρια, τις βιβλιοθήκες και τις υπηρεσίες του Τμήματος κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, για να ανταποκριθεί στα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του. Η στρατηγική όμως του Τμήματος είναι η διά βίου μάθηση και εξέλιξη όλου του ακαδημαϊκού, διοικητικού και τεχνικού προσωπικού. Για τον λόγο αυτό, προωθεί και προκαλεί όλους τους εργαζόμενους σε επαγρύπνηση και συνεχή βελτίωσή και αυτοβελτίωσή τους. Προτρέπει όλο το προσωπικό να συμμετέχει σε ενημερωτικές ημερίδες και συνέδρια, που οργανώνονται στον χώρο του πανεπιστημίου, αλλά και σε άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και όποτε οι οικονομικοί πόροι το επιτρέπουν, υποστηρίζει και με οικονομική ενίσχυση την προσπάθεια αυτή. Παράλληλα στο πλαίσιο των οικονομικών του δυνατοτήτων φροντίζει για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των υλικοτεχνικών υποδομών που υποστηρίζουν το εκπαιδευτικό και ερευνητικό του έργο.

7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΕΧΟΥΝ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΠΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ, ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΕΝΙΑΙΟ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΑΜΕΣΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ.

7.1 Διαδικασίες συλλογής πληροφοριών

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (Νόμος 4009/2011), η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) του κάθε Πανεπιστημίου είναι υπεύθυνη για την υποστήριξη των διαδικασιών αξιολόγησης και πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών και του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του Ιδρύματος, στο πλαίσιο των αρχών, κατευθύνσεων και οδηγιών της ΕΘΑΑΕ. Κρίσιμη, από αυτή την άποψη, είναι η συγκέντρωση, διαχείριση και αξιοποίηση όλων των συναφών και χρήσιμων πληροφοριών.

Η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος παρέχει σε όλους τους διδάσκοντες τη δυνατότητα να προσφέρουν στους φοιτητές το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης το οποίο συστήνει η ΜΟΔΙΠ και είναι διαθέσιμο online, για μπορεί να συμπληρωθεί από τους φοιτητές ακόμα και μέσω των κινητών τους τηλεφώνων κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος (έχει μικρό χρόνο συμπλήρωσης) με στόχο τη συλλογή επαρκούς αριθμού απαντήσεων (βλ. το ερωτηματολόγιο στο Παράρτημα). Τα μέλη του Τμήματος μπορούν να χρησιμοποιήσουν και άλλες μεθόδους αξιολόγησης που κρίνουν ως περισσότερο αποτελεσματικές για τα μαθήματά τους ερμηνεύοντας και αποτιμώντας οι ίδιοι τα ευρήματα. Η ΟΜΕΑ μπορεί να προσφέρει τεχνογνωσία αναφορικά με την ανάλυση των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων που δόθηκαν ηλεκτρονικά.

Για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου προβλέπεται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης από τους φοιτητές να αναρτώνται στο τέλος του εξαμήνου στην πλατφόρμα eclass και να συζητούνται στην αίθουσα, ώστε οι φοιτητές να διαμορφώνουν μία συνολική άποψη για την αποτίμηση της αξιολόγησης και να συνειδητοποιούν τη σημασία της συμμετοχής τους στην αξιολόγηση.

7.2 Βασικά εργαλεία συλλογής πληροφοριών

Στο τέλος κάθε εξαμήνου η ΜΟΔΙΠ του Π.Δ.Μ. (<https://modip.uowm.gr>) καλεί τους φοιτητές και το διδακτικό προσωπικό να μπουν στο ηλεκτρονικό περιβάλλον της ΜΟΔΙΠ και να απαντήσουν στα ειδικά διαμορφωμένα ερωτηματολόγια που αφορούν στην αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού, του διδακτικού έργου, των διοικητικών υπηρεσιών, των λοιπών υποδομών, καθώς και να εκφράσουν ελεύθερα —και κυρίως ανώνυμα— και τις προσωπικές τους απόψεις σε ελεύθερο κείμενο (οποιαδήποτε πληροφορία που δεν καλύπτεται από το ερωτηματολόγιο). Ο αριθμός ερωτηματολογίων που απαντήθηκαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 ήταν 1365. Η πλατφόρμα της ΜΟΔΙΠ φαίνεται ότι διευκολύνει τη συλλογή δεδομένων και το έργο της ΟΜΕΑ σε μεγαλύτερη βαθμό από ό,τι οι έρευνες που πραγματοποιούνται στα πλαίσια των μαθημάτων και των πτυχιακών εργασιών. Στόχος του Τμήματος είναι η ενθάρρυνση των φοιτητών να συμμετέχουν στην αξιολόγηση όλων των λειτουργιών του Τμήματος και του Πανεπιστημίου, προσπαθώντας να τους πείσει και στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πράξης ότι πρόκειται για μια διαδικασία που μόνο θετικά μπορεί να συντελέσει στη βελτίωση του όλου ακαδημαϊκού περιβάλλοντος.

7.3 Ανάλυση πληροφοριών και αξιοποίηση συμπερασμάτων

Το Π.Τ.Ν. του Π.Δ.Μ. συμμετέχει ενεργά και με συνέπεια στη διαχείριση των πληροφοριών που προκύπτουν από την αξιολόγηση. Η Συνέλευση του Τμήματος έχει ορίσει την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ), που αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος με διεθνώς αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο και σχετική εμπειρία σε διαδικασίες αξιολόγησης, έναν διοικητικό υπάλληλο και μια εκπρόσωπο των φοιτητών. Η ΟΜΕΑ επικοινωνεί και συνεργάζεται με τη ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος, προκειμένου η Πολιτική Ποιότητας Ιδρύματος και Τμήματος να βρίσκονται σε συμφωνία. Το Τμήμα, μέσω της ΟΜΕΑ, υποβάλλει κάθε έτος στη ΜΟΔΙΠ την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος, η οποία περιλαμβάνει

συγκεντρωτικά στοιχεία με ποσοτικά δεδομένα που αφορούν στη λειτουργία του Τμήματος. Οι απαιτούμενες πληροφορίες συλλέγονται με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους διδάσκοντες και τους φοιτητές με στατιστική επεξεργασία των δεδομένων. Η ανάλυση των πληροφοριών γίνεται με ευθύνη της ΟΜΕΑ του Τμήματος, η οποία παρακολουθεί τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από τους διδάσκοντες και τους φοιτητές, συγκεντρώνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία και με βάση αυτά συντάσσει την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος.

Μέσω της ΟΜΕΑ το Π.Π.Σ. του Π.Τ.Ν. διαθέτει δεδομένα για τα μέλη ΔΕΠ και τις διδακτικές και ερευνητικές τους δραστηριότητες Τμήματος, για τα μεταπτυχιακά προγράμματα του και για το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών, για τις υποδομές του Τμήματος και του Πανεπιστημίου, καθώς και για τη σύνδεση του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος με την κοινωνία. Τα δεδομένα αυτά αξιοποιούνται στο Π.Π.Σ. και σε συναφείς δραστηριότητες με τους ακόλουθους τρόπους: α) Ανανέωση μαθημάτων, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο με πρόταση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, στη βάση των και ερευνητικών δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού του Τμήματος β) Εφαρμογή καινοτόμων διδακτικών μεθόδων, με την υποστηρικτική χρήση τεχνολογίας, όταν απαιτείται, γ) Σχεδιασμός ανοικτών εκπαιδευτικών και κοινωνικών παρεμβάσεων με βάση τα στοιχεία που προκύπτουν για τα ειδικά ενδιαφέροντα του διδακτικού προσωπικού δ) Επιλογή για εσωτερική χρηματοδότηση, με πόρους του ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, ερευνητικών προτάσεων σε τομείς όπου τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος εμφανίζουν εμπειρογνωμοσύνη και συγκριτικό πλεονέκτημα.

8. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΤΑ ΑΕΙ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΑ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΤΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΑΜΕΣΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ ΤΡΟΠΟ. ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΗΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΕΣ ΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών θεωρεί τη διαφάνεια και τη δημόσια, σαφή και πλήρη, πληροφόρηση ως θεμελιακά στοιχεία της δραστηριότητάς του και της σύνδεσης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με το κοινωνικό σύνολο. Κατά συνέπεια, καταβάλλει συστηματικές και συντεταγμένες προσπάθειες, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων και των διαθέσιμων πόρων, να παρέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για τους φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές και για όσους συνεχίζουν. Για τους λόγους αυτούς το Τμήμα τηρεί Πρακτικά της Συνέλευσης, που εγκρίνονται από όλα τα μέλη της και είναι διαθέσιμα κατόπιν αιτήσεως σε όποιον ή όποια έχει έννομο συμφέρον. Κομβικό ρόλο στη δημόσια πληροφόρηση διαδραματίζει ο ιστότοπος του Τμήματος. Η πλοήγηση στην ιστοσελίδα παρέχει πληροφορίες για όλες τις δραστηριότητες, τα προγράμματα σπουδών, τους απονεμόμενους τίτλους, τις εφαρμοζόμενες διδακτικές, μαθησιακές και εξεταστικές διαδικασίες, τα μαθησιακά αποτελέσματα και την αξιολόγηση του Π.Π.Σ., εσωτερική και εξωτερική.

8.1. Είδη των πληροφοριών που δημοσιοποιούνται και οι ομάδες/ενδιαφερόμενα μέρη στα οποία απευθύνονται

Τα είδη των πληροφοριών που δημοσιοποιούνται αφορούν όλα τα θέματα που μπορεί να ενδιαφέρουν τους φοιτητές (παρόντες, μελλοντικούς, απόφοιτους) αλλά και το ευρύ κοινό που θα θελήσει να λάβει πληροφορίες για το Τμήμα και τη λειτουργία του. Η ιστοσελίδα του Τμήματος είναι ελκυστική και πλήρως κατατοπιστική. Στην αρχική σελίδα, ο επισκέπτης/χρήστης έχει τη δυνατότητα να ενημερωθεί: Α). Για το Τμήμα (Ίδρυση και Αποστολή, Διοικητικά όργανα, Εγκαταστάσεις και Εργαστήρια, Συνεργαζόμενα Νηπιαγωγεία, για την Πόλη της Φλώρινας) Β). Για το προσωπικό (για το Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό ΔΕΠ, το Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό ΕΔΠ, Διοικητικό Προσωπικό, Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό ΕΤΕΠ) Γ). Για τις Σπουδές (Προπτυχιακές, Μεταπτυχιακές, Διά Βίου Μάθηση, Πρόγραμμα Ανταλλαγής ERASMUS+) Δ). Ανακοινώσεις: (Γραμματεία Τμήματος, Γραμματεία ΠΜΣ, Κατατακτήριες εξετάσεις, Εκλογές μελών ΔΕΠ, Συνέδρια-Εκδηλώσεις, Προκηρύξεις Π.Μ.Σ., Δια βίου Μάθησης) Ε). Φοιτητικά (Φοιτητικός Σύλλογος, Δελτίο Ειδικού Εισιτηρίου, Φοιτητική Μέριμνα: Σίτιση-Στέγαση, Πρόγραμμα Ανταλλαγής ERASMUS+) Στ). Έρευνα (Γενικές Πληροφορίες, Ερευνητικά Προγράμματα, Ολοκληρωμένα Προγράμματα) Ζ). Επικοινωνία (Στοιχεία Γραμματείας και δυνατότητα αποστολής email).

Στην Ηλεκτρονική Γραμματεία του ΠΔΜ [<https://students.uowm.gr/>] οι φοιτητές δηλώνουν μαθήματα (με τη δήλωση ανανεώνεται αυτόματα η εγγραφή τους για κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο) και παρακολουθούν τη βαθμολογία τους.

Στην Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων «Εύδοξος» [<https://eudoxus.gr/>] οι φοιτητές δηλώνουν και προμηθεύονται τα συγγράμματα για τα μαθήματα τα οποία δήλωσαν.

Στην Ηλεκτρονική Υπηρεσία Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας [<https://submit-academicid.minedu.gov.gr/>] οι φοιτητές προμηθεύονται την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα, που λειτουργεί και ως «φοιτητικό πάσο».

Μέσω του Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου (e-mail) του Π.Δ.Μ. έχουν πρόσβαση και διαχειρίζονται το ηλεκτρονικό γραμματοκιβώτιό τους.

Μια άλλη σημαντική πτυχή της δημόσιας πληροφόρησης που παρέχει το Τμήμα είναι η διασύνδεση και συμμετοχή του σε έξι (6) μεγάλους διαδικτυακούς πόρους που υποστηρίζονται σε εθνικό, ακαδημαϊκό ή ιδρυματικό επίπεδο: 1) Διαύγεια: Πλατφόρμα που ιδρύθηκε το 2010 και προσφέρει τη μέγιστη δυνατή δημοσιότητα της κυβερνητικής και της δημόσιας διοικητικής δραστηριότητας, τη διασφάλιση της διαφάνειας, ειδικά σε οικονομικά

θέματα, και την εμπέδωση της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας των φορέων άσκησης της δημόσιας εξουσίας. 2) Εύδοξος: Διαδικτυακή υπηρεσία, που επίσης ξεκίνησε το 2010, για την άμεση και ολοκληρωμένη παροχή των συγγραμμάτων των προπτυχιακών φοιτητών των Α.Ε.Ι. της Ελλάδας. Προσφέρει πλήρη ενημέρωση στους φοιτητές για τα παρεχόμενα συγγράμματα σε κάθε μάθημα, δυνατότητα άμεσης παραλαβής των συγγραμμάτων και μηχανισμούς για την ταχεία αποζημίωση των εκδοτών και για την αποτροπή της καταχρηστικής εκμετάλλευσης των δημόσιων πόρων. 3) Απέλλα: Πληροφοριακό σύστημα που υποστηρίζει και παρέχει πληροφόρηση σχετικά με τις προκηρύξεις και τις διαδικασίες εκλογής καθηγητών Α.Ε.Ι. 4) Βιβλιοθήκη της Σχολής, που έχει αποστολή την υποστήριξη και προώθηση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του Ιδρύματος, προσφέροντας τις υπηρεσίες της στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας καθώς και στο ευρύτερο κοινό. 5) E-Class UOWM: Πλατφόρμα ηλεκτρονικών μαθημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, που αποτελεί ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων. Ακολουθεί τη φιλοσοφία του λογισμικού ανοικτού κώδικα και υποστηρίζει την υπηρεσία Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις. 6) Ηλεκτρονική Γραμματεία: Πλατφόρμα διαδικτυακής εξυπηρέτησης όλων των φοιτητών.

Τη συνολική ευθύνη και εποπτεία της δημόσιας πληροφόρησης που παρέχει το Τμήμα για την επίτευξη της αντικειμενικότητας και σαφήνειας αυτής της πληροφόρησης, για τον καθορισμό και τον έλεγχο του περιεχομένου της ιστοσελίδας καθώς και για την τακτική επικαιροποίηση των πληροφοριών έχει η Συνέλευση του Τμήματος.

8.2 Μέσα/δίαυλοι επικοινωνίας για δημοσιοποίηση πληροφοριών

Οι δίαυλοι επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται για τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών είναι ο ιστότοπος του Τμήματος: <https://nured.uowm.gr>. Επίσης, πληροφορίες δίνονται και από τον Φοιτητικό Σύλλογο, ο οποίος διατηρεί Ομάδα στο Facebook https://www.facebook.com/groups/258578520848339/?ref=br_rs και προβαίνει σε αναρτήσεις κατόπιν συνεννόησης με το Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος για όσες εκδηλώσεις αφορούν τον φοιτητικό πληθυσμό. Πληροφορίες δίνονται και μέσα από το eclass: <https://eclass.uowm.gr/>, μεμονωμένα από τον κάθε διδάσκοντα, ο οποίος επικοινωνεί με τους φοιτητές που είναι εγγεγραμμένοι στο μάθημά του. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος δημοσιοποιούνται επίσης τα παρακάτω έγγραφα που αφορούν τις προπτυχιακές σπουδές [Κανονισμός Σπουδών, Οδηγός Σπουδών, Οδηγός Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας, Πρόγραμμα Μαθημάτων, Πρόγραμμα Εξετάσεων], τις Μεταπτυχιακές σπουδές [τίτλοι Π.Μ.Σ., παλιά και ανενεργά Π.Μ.Σ. Εσωτερικός Κανονισμός] και τη Διά Βίου Μάθηση [τρέχοντα προγράμματα, ολοκληρωμένα προγράμματα].

8.3 Τρόποι επίτευξης αντικειμενικότητας της πληροφόρησης

Για τη διασφάλιση της ποιότητας της πληροφόρησης, δικαίωμα να αναρτούν τις ανακοινώσεις, τα έγγραφα και γενικά όλο το πληροφοριακό υλικό έχουν μόνο εξουσιοδοτημένα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Ορίζεται ένας υπάλληλος από τη Γραμματεία ως υπεύθυνος για τις αναρτήσεις και μέσω αυτού αναρτώνται οι ανακοινώσεις. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγονται καταστάσεις παραπληροφόρησης, ελλιπούς πληροφόρησης κ.λπ. Τα εξουσιοδοτημένο εξειδικευμένο προσωπικό του Τμήματος εγγυάται την εγκυρότητα των πληροφοριών. Για τις ανακοινώσεις του Φοιτητικού Συλλόγου, εξουσιοδοτημένο μέλος είναι ο Πρόεδρος του. Την εγκυρότητα για τις ανακοινώσεις των επιμέρους μαθημάτων εγγυάται το Διδακτικό Προσωπικό. Τέλος, το πληροφοριακό επικαιροποιείται διαρκώς μέσα με ευθύνη αυτών που το αναρτούν.

9. ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ, ΕΤΣΙ ΩΣΤΕ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ, ΝΑ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΟΡΙΣΘΕΙ, ΜΕ ΤΕΛΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥΣ. ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών προσπαθεί από την ίδρυσή του μέχρι και σήμερα να προσφέρει άριστη ποιότητα σπουδών μέσα από τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού, φιλικού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος για τους φοιτητές. Η στρατηγική και πολιτική του Τμήματος εστιάζει στην άρτια επιτέλεση του επιστημονικού και παιδαγωγικού έργου μέσω της συνεχούς παρακολούθησης της οργάνωσης, εφαρμογής αλλά και αξιολόγησής του και από τους φοιτητές αλλά και από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Η αξιολόγηση του Π.Π.Σ. από τους φοιτητές πραγματοποιείται μέσα από τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων και τη στατιστική επεξεργασία των στοιχείων τους.

9.1. Η ετήσια Εσωτερική αξιολόγηση

Την ευθύνη για την διενέργεια της Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος έχει η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.), η οποία ορίζεται με απόφαση του Τμήματος κατά τις κείμενες διατάξεις. Η ΟΜ.Ε.Α. καθορίζει και κοινοποιεί το πλαίσιο μέσα από το οποίο διασφαλίζεται η διαφάνεια της διενέργειας της εσωτερικής αξιολόγησης δίνοντας έμφαση στη δυνατότητα να ληφθούν υπόψη οι προτάσεις όλων των ενδιαφερόμενων και ενθαρρύνοντας την ανάληψη πρωτοβουλιών για το βέλτιστο αποτέλεσμα. Συνεργάζεται στενά με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Π.Δ.Μ., συγκεντρώνει όλα τα απαραίτητα για την αξιολόγηση στοιχεία και με βάση αυτά συντάσσει την έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, την οποία μεταβιβάζει στη ΜΟΔΙΠ και μέσω αυτής στην ΕΘΑΑΕ.

Η Εσωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος είναι μια διαδικασία που απαιτεί συνεργασία όλης της ακαδημαϊκής κοινότητας και χρήζει άρτιας οργάνωσης και σχεδιασμού. Για τον λόγο αυτό συγκροτούνται από τη Συνέλευση του Τμήματος επιτροπές (ΟΜΕΑ, Επιτροπή για τον Οδηγό Σπουδών, Πρακτικής Άσκησης, Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης, Δημοσίων Επενδύσεων, Κατατακτηρίων Εξετάσεων, ERASMUS Φοιτητών), τα μέλη των οποίων αποτελούν τους διαύλους επικοινωνίας και ενημέρωσης για τη συλλογή των δεδομένων προς αξιολόγηση. Οι εκθέσεις των επιμέρους Επιτροπών αποτελούν το πληροφοριακό υλικό που επεξεργάζεται η ΟΜ.Ε.Α. Την πιο σημαντική πηγή πληροφόρησης αποτελούν τα Απογραφικά Δελτία και Ερωτηματολόγια των μαθημάτων και των διδασκόντων στην πλατφόρμα της ΜΟΔΙΠ. Η ΟΜ.Ε.Α. παρακολουθεί τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, συγκεντρώνει τις απαντήσεις, τις αναλύει και επεξεργάζεται στατιστικά. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ανακοινώνονται ξεχωριστά σε όλους τους εμπλεκόμενους και αξιολογούμενους. Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα ανακοινώνονται στη Συνέλευση του Τμήματος για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας της εσωτερικής αξιολόγησης.

9.2. Επανεκτίμηση, αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων

Τα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος λαμβάνουν υπόψη τις τρέχουσες επιστημονικές και ερευνητικές εξελίξεις στο γνωστικό τους πεδίο καθώς και τα Προγράμματα Σπουδών αντίστοιχων Τμημάτων και καταθέτουν προτάσεις στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών συλλέγει στο εαρινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους τις προτάσεις από το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος σχετικά: α) με ανάγκες αλλαγής ή αναμόρφωσης των μαθημάτων που τους αφορούν και β) με θέματα συντονισμού μεταξύ διαφορετικών μαθημάτων, ώστε να βελτιώσουν τις μεταξύ τους συνέργειες. Επεξεργάζεται τις προτάσεις αυτές και προτείνει αλλαγές στη Συνέλευση του Τμήματος. Αξιολογεί την πληρότητα όλου του φακέλου κάθε μαθήματος του Π.Π.Σ.: του περιγράμματος των

μαθημάτων, των μαθησιακών αποτελεσμάτων, του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού που είναι αναρτημένο στο e-class, του πολυμεσικού υλικού των ψηφιακών μαθημάτων, των σχετικών ιστοσελίδων, κ.λπ. Όλο αυτό το υλικό η ΟΜΕΑ το αποστέλλει σε όλα τα μέλη της Συνέλευσης, για να το μελετήσουν και να προβούν σε παρατηρήσεις και προτάσεις. Στη Συνέλευση του Τμήματος γίνεται λεπτομερής παρουσίαση και των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και ακολουθεί μια γόνιμη διαδικασία για αναπροσαρμογή, επανεκτίμηση και επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων, σύμφωνα και με τα δεδομένα που αναδύθηκαν από την αξιολόγηση. Με τη συζήτηση και τη συμβολή όλων των εμπλεκόμενων διαμορφώνεται και αποφασίζεται όποια προσαρμογή ή αναθεώρηση κριθεί αναγκαία.

Για την αξιολόγηση και αναθεώρηση του Προγράμματος Σπουδών αρμόδια είναι η Συνέλευση του Τμήματος. Το Πρόγραμμα Σπουδών αναθεωρείται κάθε τριετία (τον Απρίλιο μήνα). Το ακαδημαϊκό έτος 2019-20 το Π.Τ.Ν. συμπλήρωσε είκοσι έξι χρόνια λειτουργίας. Σ' αυτό το διάστημα συσσωρεύτηκε αρκετή εμπειρία, έγιναν πολλές συζητήσεις και διαπιστώσεις με στόχο την αναμόρφωση του προγράμματος. Υπεύθυνη για την αξιολόγηση και αναθεώρηση του Προγράμματος Σπουδών είναι η ειδική επιτροπή, που λειτουργεί στο πλαίσιο του Τμήματος και η οποία αξιοποιεί για τους λόγους αυτούς τα δεδομένα από την αξιολόγηση των φοιτητών, τη συζήτηση που γίνεται στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης, τις παρατηρήσεις των φοιτητών. Ως αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας ανατροφοδότησης, η τελευταία αναθεώρηση του Προγράμματος πραγματοποιήθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2018-19, ενώ η εκ νέου αναθεώρησή του έχει προγραμματιστεί για τον Απρίλιο του 2020-21 λόγω αλλαγών που προκύπτουν από μετακινήσεις μελών ΔΕΠ, αλλά και τον διορισμό νέων μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ.

Επιπλέον το ΠΤΝ ακολουθώντας τις διαδικασίες που καθιέρωσε το Ίδρυμα για τον σχεδιασμό/αναθεώρηση του ΠΠΣ μεριμνά ώστε:

1. Οι σχετικές επιτροπές που λειτουργούν στο Τμήμα να συλλέξουν και αξιολογήσουν πηγές πληροφορίας όπως ενδεικτικά είναι:

- Οι δυνατότητες των φοιτητών και τα εφόδια τους από την Β/θμια Εκπαίδευση
- Τα Προγράμματα σπουδών από άλλα γνωστά Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού
- Η Διαβούλευση με φοιτητές, πρόσφατους και παλαιότερους αποφοίτους
- Στοιχεία σχετικά με την απασχόληση των αποφοίτων που προέρχονται από σχετική έρευνα ή/και επικοινωνία με φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα
- Τις διεθνείς τάσεις στην επιστημονική βιβλιογραφία και τον εντοπισμό των αναδύομενων επιστημονικών περιοχών αιχμής
- Τα Αποτελέσματα διερεύνησης από ομάδες εργασίας εντός του Τμήματος ή από προσκεκλημένους ειδικούς στο αντικείμενο του ΠΠΣ
- Τα Αποτελέσματα παρακολούθησης του ισχύοντος ΠΠΣ
- Τα Αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων

Και να καταθέσουν στη Συνέλευση του Τμήματος έκθεση με την οποία: (α) αιτιολογούν τις μεταβολές με βάση τις πηγές πληροφορίας που έλαβαν υπόψη, (β) εντοπίζουν τα σημεία καινοτομίας ή τις ιδιαιτερότητες που καθιστούν το ΠΠΣ διακριτό και ανταγωνιστικό στον ελληνικό και διεθνή ακαδημαϊκό χώρο.

2. Η Συνέλευση του Τμήματος:

- Θα θέσει το σχέδιο σε διαβούλευση μεταξύ των μελών του Τμήματος (ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και λοιπό επιστημονικό προσωπικό, προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και υποψήφιοι διδάκτορες φοιτητές).
- Θα ορίσει τους στόχους και τις διαδικασίες παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος.
- Θα εισηγηθεί μέτρα και μεταβατικές ρυθμίσεις για τους φοιτητές παλαιότερων ετών.
- Θα υποβάλλει το πρακτικό της συνέλευσης για την έγκριση/αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών και το διαθέσιμο υλικό στη ΜΟΔΙΠ, συνοδευόμενο από σύντομη έκθεση στην οποία επισημαίνονται και αιτιολογούνται οι αλλαγές στο Πρόγραμμα Σπουδών.

3. Θα πραγματοποιηθεί συνεδρίαση της ΜΟΔΙΠ με την παρουσία του Προέδρου και της ΟΜΕΑ του Τμήματος.

4. Η ΜΟΔΙΠ θα διαβιβάσει την εισήγησή της στο Τμήμα.
5. Το Τμήμα σε περίπτωση θετικής εισήγησης θα αποστείλει το Πρόγραμμα Σπουδών για έγκριση στη Σύγκλητο συνοδευόμενο από τη σύντομη έκθεση στην οποία επισημαίνονται και αιτιολογούνται οι αλλαγές στο Πρόγραμμα Σπουδών.

9.3. Σχέδιο δράσης για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και από το κάθε μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας χωριστά αλλά και από τη Συνέλευση του Τμήματος. Για τη βελτίωση όλων των διαδικασιών και λειτουργιών συμφωνείται από τα μέλη της Συνέλευσης του Τμήματος ένα σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών αξιολογήσεων και την ενίσχυση των θετικών. Στο σχέδιο περιγράφονται οι αρμοδιότητες που αναλαμβάνουν τα μέλη της Συνέλευσης και οι διαδικασίες που ακολουθούνται καθώς και οι στόχοι που η Συνέλευση θέτει για την υλοποίησή του. Στους τομείς, βέβαια, που αφορούν την υλικοτεχνική υποδομή, τη λειτουργία των εργαστηρίων, τον εξοπλισμό, τις κτηριακές ανάγκες και ελλείψεις κ.λπ. δηλαδή σε θέματα που η καταλληλότητα και η αποτελεσματικότητά τους έχει άμεση σχέση με τη χρηματοδότηση του Τμήματος, η όποια αρνητική αξιολόγηση δεν αφορά τις επιλογές και αποφάσεις του Τμήματος, αλλά τη γενικότερη πολιτική του Ιδρύματος και της Πολιτείας.

9.4. Διαδικασίες για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής Διαδικασίας

Η ΟΜΕΑ σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή για τον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος αναλαμβάνουν να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να θεραπεύσουν τα αρνητικά σημεία που προκύπτουν από την εσωτερική αξιολόγηση. Την αναμόρφωση και επικαιροποίηση του Οδηγού Σπουδών την αναλαμβάνει η Επιτροπή Οδηγού Σπουδών, η οποία αποτελείται από τρία μέλη του Διδακτικού προσωπικού. Πριν από την οποιαδήποτε αλλαγή ή αναπροσαρμογή του Οδηγού Σπουδών τα μέλη της Επιτροπής ενημερώνουν το Διδακτικό προσωπικό για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί και ζητούν τις προτάσεις τους για τις αλλαγές που προτείνουν. Σε δεύτερο επίπεδο γίνεται η (ανα)κατανομή των μαθημάτων σε εξάμηνα σπουδών, με πρόβλεψη για την ισόρροπη κατανομή των ECTS, συμπληρώνονται τα περιγράμματα των μαθημάτων, οι μαθησιακοί στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι διδακτικές μέθοδοι και όλες οι απαραίτητες πληροφορίες. Ο αναμορφωμένος Οδηγός Σπουδών αποστέλλεται σε όλο το διδακτικό προσωπικό για έλεγχο και παρατηρήσεις και κατατίθεται στη Συνέλευση του Τμήματος για την τελική έγκρισή του. Ο Οδηγός Σπουδών μεταφράζεται και στην αγγλική γλώσσα.

9.5 Παραδείγματα βελτίωσης μαθησιακών αποτελεσμάτων

Σε όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ περιγράφονται στα περιγράμματα των μαθημάτων τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Η διδασκαλία των μαθημάτων πραγματοποιείται με γνώμονα την μέγιστη δυνατή επίτευξη των μαθησιακών στόχων. Με βάση τον σκοπό αυτό, η διδακτέα ύλη των μαθημάτων βρίσκεται σε διαρκή αναθεώρηση προκειμένου να ευθυγραμμίζεται με τις τρέχουσες εκπαιδευτικές ανάγκες καθώς και τις τάσεις της διεθνούς επιστημονικής έρευνας. Η επανεξέταση γίνεται κάθε ακαδημαϊκό έτος μετά τον Απρίλιο και για το λόγο αυτό ορίζεται επιτροπή προγράμματος σπουδών, η οποία ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η επιτροπή αυτή συγκεντρώνει τις προτάσεις των διδασκόντων για εισαγωγή νέων μαθημάτων ή αλλαγή/τροποποίηση υφιστάμενων. Στη διαδικασία αυτή λαμβάνονται υπόψη παράγοντες όπως η ύπαρξη νέων εισερχόμενων διδασκόντων (συνταξιοδοτήσεις ή νέοι διορισμοί) ενώ οι όποιες άλλες προτάσεις έχουν ως στόχο την αναβάθμιση και επικαιροποίηση του περιεχομένου των μαθημάτων διερευνώνται και συστηματοποιούνται προκειμένου να συζητηθούν στη Συνέλευση του Τμήματος.

10. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΠΣ

ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΙΠ, ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ. Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΘΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΙΠ.

Η αξιολόγηση του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών συνιστά μία συνεχή διαδικασία, προκειμένου να διασφαλίζεται διαρκώς η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου που παρέχεται.

10.1. Εξωτερική αξιολόγηση της ακαδημαϊκής μονάδας

Στο Π.Τ.Ν. πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το έτος 2013 εξωτερική αξιολόγηση από επιτροπή εμπειρογνώμων που ορίστηκε από την ΑΔΙΠ. Παραδόθηκε η τελική έκθεση με σκοπό να διαμορφωθεί η περαιτέρω πορεία του Τμήματος, δηλαδή ο σχεδιασμός και η οργάνωση της στρατηγικής του για την ενίσχυση και περαιτέρω βελτίωση των θετικών στοιχείων λειτουργίας που επισημάνθηκαν και ταυτόχρονα την ελαχιστοποίηση και δυναμική εξάλειψη των όσων αρνητικών καταγράφηκαν. Το Τμήμα έλαβε πολύ σοβαρά υπόψη όλες τις συστάσεις της Επιτροπής της Εξωτερικής Αξιολόγησης και προσπάθησε στο μεγαλύτερο ποσοστό, περίπου στο 70%, να βελτιώσει όσα στοιχεία κρίθηκαν αρνητικά και να εξελίξει ακόμα περισσότερο τα θετικά στοιχεία του Τμήματος. Παρατηρήθηκε εμφανής βελτίωση στα Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών, δόθηκε ειδική μέριμνα για την ηλεκτρονική εξέλιξη της εικόνας του Τμήματος και την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση όλων των ενδιαφερόμενων, αυξήθηκαν τα μαθήματα που αναπτύσσουν την έρευνα και εκπαιδεύουν τους φοιτητές στην ερευνητική διαδικασία. Αναφέρεται εμφατικά η περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας και η αύξηση της χρονικής διάρκειας της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών με περισσότερα μαθήματα παιδαγωγικών και τη δημιουργία ενός μαθήματος για την Πρακτική Άσκηση. Ελήφθησαν υπόψη και όλες οι συστάσεις για τη διαφάνεια και την εξασφάλιση της ποιότητας στην εκπαίδευση τόσο των προπτυχιακών, όσο και των μεταπτυχιακών φοιτητών. Στο Τμήμα υλοποιούνται πολλά ερευνητικά προγράμματα σε διεθνές επίπεδο, ενώ παράλληλα το επιστημονικό και ερευνητικό έργο του ακαδημαϊκού προσωπικού και των διδασκόντων του δημοσιεύεται σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και σε πρακτικά συνεδρίων. Στον μόνο τομέα που δεν καταγράφηκε ιδιαίτερη βελτίωση είναι η στελέχωση του Τμήματος με αποσπασμένους εκπαιδευτικούς για την υποβοήθηση της Πρακτικής Άσκησης και της λειτουργίας των εργαστηρίων, θέμα που έχει άμεση σχέση με την πολιτική του Υπουργείου.

10.2. Αξιοποίηση της Εξωτερικής Αξιολόγησης

Οι παρατηρήσεις-συστάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης αφορούν οκτώ πεδία: α. αναδιάρθρωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών ΠΠΣ (7 συστάσεις), β. αναδιάρθρωση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ΠΜΣ (5 συστάσεις), γ. διορισμός διδακτικού προσωπικού (3 συστάσεις), δ. αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΠΣ (5 συστάσεις), ε. εγκαταστάσεις του Τμήματος (5 συστάσεις), στ. αξιολόγηση των φοιτητών (2 συστάσεις), ζ. προώθηση της έρευνας (4 συστάσεις και η. δημοσιονομικοί περιορισμοί που αφορούν την αύξηση του προσωπικού (2 συστάσεις). Τα οκτώ πεδία (συνολικά 33 συστάσεις) της Εξωτερικής Αξιολόγησης μελετήθηκαν σε βάθος και με συνεχείς Συνελεύσεις, διαβουλεύσεις, προβληματισμούς, προτάσεις και ανταλλαγές απόψεων, κατάφερε το Τμήμα να θεραπεύσει το μεγαλύτερο μέρος τους. Εάν ληφθεί υπόψη ότι τέσσερις (4) από τις συστάσεις δεν ανήκουν στην ευθύνη του Τμήματος, αλλά σχετίζονται με τις ελλειπείς επιχορηγήσεις και το πάγωμα των διορισμών, οι συστάσεις που «θεραπεύθηκαν» με ενέργειες του Τμήματος έχουν ως εξής:·

1. Η πρώτη σύσταση της Επιτροπής αφορούσε στη μέριμνα για τη δυνατότητα εμβάθυνσης σε μαθήματα που αναπτύσσουν γενικές και ειδικές δεξιότητες, π.χ. την εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας και των μαθηματικών: Ενώ το Π.Π.Σ. του 2013-14 πρόσφερε μόνο ένα (1) μάθημα (προμαθηματικές έννοιες) για τα μαθηματικά, στο Π.Π.Σ. του έτους 2017-18 προσφέρονται τέσσερα (4) μαθήματα (*Μαθηματική εκπαίδευση στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία, Ανάπτυξη της έννοιας του αριθμού, Σύγχρονες προσεγγίσεις στη Διδακτική των Μαθηματικών, Δραστηριότητες Μαθηματικών στο νηπιαγωγείο*), καθώς διορίστηκε μέλος ΔΕΠ με γνωστικό αντικείμενο αυτό των Μαθηματικών. Για την αγγλική γλώσσα, δυστυχώς δεν ήταν

εφικτή ανάλογη αύξηση, καθώς το Τμήμα δε διαθέτει μόνιμο διδακτικό προσωπικό με ανάλογο γνωστικό αντικείμενο αλλά και θεραπεύεται από εξωτερικό συνεργάτη.

2. Ευαισθητοποίηση σε κοινωνικά ζητήματα: στο Π.Π.Σ. του έτους 2013-14 προσφέρονταν 10 μαθήματα για την ευαισθητοποίηση των φοιτητών σε κοινωνικά θέματα (*Η μελέτη του πολιτισμού στην κοινωνική ψυχολογία, Σχολικές Εθνογραφίες, Διαπολιτισμική εκπαίδευση και παιδαγωγική, Μειονότητες – Μετανάστες και Εκπαίδευση, Εκπαιδευτική Πολιτική και Δικαιώματα, Εκπαιδευτική Πολιτική και Φύλο, Δημιουργική Απασχόληση και ψυχολογική στήριξη: Ε.Α., Νέα γενιά και πολιτισμός, Μουσείο και Εκπαίδευση, Μ.Μ.Ε. και νέοι*). Στο Π.Π.Σ. του έτους 2018-19 ο αριθμός των μαθημάτων που αφορούν σε θέματα κοινωνικής ευαισθητοποίησης αυξήθηκε ακριβώς στο διπλάσιο, δηλαδή προσφέρονται 20 μαθήματα (*Κοινωνιολογία των Πολιτισμικών Πρακτικών, Πολιτική Κουλτούρα και Εκπαιδευτική Πολιτική, Δια βίου Μάθηση και Κοινωνία: Θεσμοί, Συστήματα και Πολιτικές, Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία, Σχολικές Εθνογραφίες, Πολιτισμός και Μαζική Επικοινωνία, Ανθρωπολογία της Μετανάστευσης, Διαφοροποιημένη Μάθηση και Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Προγράμματα, Διαπολιτισμική Παιδαγωγική και Διδακτικό Υλικό, Μετανάστευση, Διαφορετικότητα, Διεθνής Εκπαίδευση και Εκπαίδευση Ενηλίκων, Μειονότητες, Μετανάστες και Εκπαίδευση, Εκπαιδευτική Πολιτική και Δικαιώματα, Εκπαιδευτική Πολιτική και Φύλο, Διασφάλιση Ποιότητας, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία στην Εκπαίδευση, Ειδικά Θέματα Διασφάλισης Ποιότητας, Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας στην Εκπαίδευση, Γλώσσα, Κείμενα και Επικοινωνία, Συγκρουσιακά Ζητήματα από την Εβραϊκή Ιστορία, Δημιουργική Απασχόληση και ψυχολογική στήριξη. Ε.Α., Νέα γενιά και πολιτισμός, Μουσείο και Εκπαίδευση, Μ.Μ.Ε. και νέοι*).

3. Σχετικά με τη μείωση των υποχρεωτικών μαθημάτων και την αύξηση των μαθημάτων επιλογής: στο Π.Π.Σ. του 2013-14 τα υποχρεωτικά μαθήματα ήταν 41 και τα μαθήματα Επιλογής ήταν 59. Στο Π.Π.Σ. του 2018-19 τα υποχρεωτικά Μαθήματα είναι 36 και τα Επιλογής 67, με δυνατότητα πρόσθεσης άλλων 6 μαθημάτων επιλογής (σύνολο 72) με τα μαθήματα που επισυνάφθηκαν στο ΠΠΣ από το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

4. Σχετικά με τα μαθήματα που αφορούν την προετοιμασία των φοιτητών για την Πρακτική τους Άσκηση: στο Π.Π.Σ. του 2013-14 προσφέρονταν 10 μαθήματα Παιδαγωγικής, 5 μαθήματα Διδακτικών και στο τελευταίο έτος το μάθημα της Πρακτικής Άσκησης. Στο Π.Π.Σ. του έτους 2018-19 προσφέρονται 15 μαθήματα Παιδαγωγικής, 9 μαθήματα Διδακτικών και στο τελευταίο έτος υλοποιείται το μάθημα της Πρακτικής Άσκησης.

5. Σχετικά με την ανάγκη μαθημάτων που προετοιμάζουν για την Πρακτική Άσκηση: στο Π.Π.Σ. του 2013-14 οι φοιτητές έρχονταν σε επαφή με το νηπιαγωγείο στο 4^ο έτος. Στο Π.Π.Σ του 2018-19 η Πρακτική Άσκηση αναδιαμορφώθηκε και προσφέρει την εμπειρία της πράξης από το 2^ο έτος με την είσοδο των φοιτητών στα συνεργαζόμενα νηπιαγωγεία. Για τον σκοπό αυτό προσφέρεται στους φοιτητές του 2^{ου} έτους το μάθημα: *Πρακτική Άσκηση: Αναλυτικά Προγράμματα - Παρατήρηση – Αναστοχασμοί*.

6. Για τη στρατηγική, την αναδιαμόρφωση, αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών υπεύθυνη είναι η Επιτροπή για τον Οδηγό Σπουδών που ορίζεται με απόφαση της Γ.Σ. Συνεργάζεται με όλο το Διδακτικό Προσωπικό, ενημερώνεται για τις αξιολογήσεις των φοιτητών, μελετά τα νέα δεδομένα και σχεδιάζει και προτείνει την έγκριση του Π.Π.Σ. κάθε Απρίλιο του ακαδημαϊκού έτους.

7. Για την οργάνωση του Π.Π.Σ., τις αλλαγές και αναδιαμορφώσεις που κάθε φορά κρίνονται αναγκαίες η Επιτροπή του Οδηγού Σπουδών συνεργάζεται στενά με την ΟΜΕΑ, το διδακτικό προσωπικό και τον πρόεδρο του Φοιτητικού Συλλόγου.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά την υλοποίηση των συστάσεων της Επιτροπής της Εξωτερικής Αξιολόγησης για τη διασφάλιση της Ποιότητας του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών:

	Συστάσεις της Επιτροπής της Εξωτερικής Αξιολόγησης	ΠΠΣ του έτους 2013-14	ΠΠΣ του έτους 2018-19	Πόρισμα
1	Περισσότερα μαθήματα για ειδικές δεξιότητες πχ. Μαθηματικά & Αγγλικά	1 μάθημα για τα μαθηματικά	4 μαθήματα για τα μαθηματικά	Θετική Αξιοποίηση
2	Εναισθητοποίηση σε κοινωνικά ζητήματα	10 μαθήματα	20 μαθήματα	Θετική Αξιοποίηση
3	Μείωση Υποχρεωτικών μαθημάτων και αύξηση των μαθημάτων Επιλογής	Υ: 41 Ε: 59	Υ: 36 Ε: 72	Θετική Αξιοποίηση
4	Πρακτική Άσκηση	15 μαθήματα	24 μαθήματα	Θετική Αξιοποίηση
5	Προγενέστερη προετοιμασία για την ΠΑ	Δεν υπήρχε	Στο 2 ^ο έτος	Θετική Αξιοποίηση
6	Επιτροπή για τον Οδηγό Σπουδών	Υπήρχε	Υπάρχει	Θετική Αξιοποίηση
7	Συνεργασία με τους Φοιτητές	Δεν υπήρχε	Υπάρχει με όλους τους εμπλεκόμενους (ΟΜΕΑ, ΔΕΠ, ΕΔΠ, Φ.Σ.)	Θετική Αξιοποίηση
8	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΡΙΣΜΑ	Αξιοποιήθηκαν θετικά όλες οι συστάσεις της Επιτροπής της Εξωτερικής Αξιολόγησης		

Β. Ως προς την αναδιάρθρωση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (5 συστάσεις): 1. Η πρώτη σύσταση της Επιτροπής αφορά στη μέριμνα για δημιουργία κοινών μαθημάτων για όλες τις κατευθύνσεις πέντε (5) των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων. Στο ΠΠΣ του έτους 2013-14 δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Στο ΠΠΣ του έτους 2017-18 επίσης δεν έχει παρατηρηθεί τέτοια δυνατότητα. 2. Σχετικά με τη σύσταση δημιουργίας μαθημάτων που να προωθούν την ερευνητική διαδικασία: στο ΠΠΣ του έτους 2013-14, στο ΠΠΣ του έτους 2017-18 και τα πέντε ΠΠΣ μεριμνούν για την εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών σε μεθόδους έρευνας και πιο συγκεκριμένα: στο ΠΠΣ στις «Επιστήμες της Αγωγής» προσφέρονται δύο (2) μαθήματα μεθοδολογίας της έρευνας, στο ΠΠΣ στις «Επιστήμες της Αγωγής: Επαγγελματική Μάθηση και Καινοτομίες στην Εκπαίδευση» προσφέρονται τρία (3) μαθήματα, στο ΠΠΣ της «Δημιουργικής Γραφής» προσφέρεται με σεμιναριακή μορφή ένα (1) μάθημα, στο ΔΠΠΣ Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες, το Περιβάλλον και την Τεχνολογία προσφέρονται δύο (2) μαθήματα και στο ΠΠΣ στις Επιστήμες της Αγωγής: Εκπαίδευση στη Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού προσφέρεται ένα (1) μάθημα. 3. Σχετικά με τη μέριμνα των ΠΠΣ για την εκπαίδευση των υπονηφίων Διδασκτόρων, το Τμήμα δεν προχώρησε σε κάποια απόφαση, με δεδομένο ότι όσοι επιλέγονται για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής κατέχουν Μεταπτυχιακό Δίπλωμα και, συνεπώς, τις απαραίτητες επιστημονικές δεξιότητες. 4. Σχετικά με τη δημιουργία εγχειριδίου για τη συγγραφή μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και Διδακτορικών Διατριβών έχει κατατεθεί από ομάδα μελών ΔΕΠ εγχειρίδιο για

τη συγγραφή Εργασιών με βάση Διεθνή Πρότυπα, το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επιπλέον, το ΠΜΣ Επιστήμες της Αγωγής: Εκπαίδευση στη Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού και το ΠΜΣ Δημιουργική Γραφή παρέχουν κάθε χρόνο στον φάκελο που δίνεται στους φοιτητές τους ένα εγχειρίδιο επιστημονικής τεχνολογίας, το οποίο είναι αναρτημένο και στην ιστοσελίδα τους. 5. Σχετικά με τη δημιουργία διάφανου και αξιοκρατικού συστήματος εισαγωγής υποψηφίων Διδασκτόρων, το ΠΤΝ προκηρύσσει κάθε έτος ορισμένο αριθμό θέσεων που οδηγούν σε Διδακτορικό Δίπλωμα και αναρτά την προκήρυξη στην ιστοσελίδα του Τμήματος προς έγκαιρη ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων. Για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής απαιτούνται –εκτός των γενικών στοιχείων του υποψήφιου– κατοχή Μεταπτυχιακού τίτλου Σπουδών και η άριστη γνώση ξένης γλώσσας.

Γ. Ως προς τον διορισμό ακαδημαϊκού και διδακτικού προσωπικού

1. Σχετικά με την έλλειψη διδακτικού προσωπικού: το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 στο Τμήμα υπηρετούσαν 21 μέλη ΔΕΠ, 1 μέλος ΕΔΙΠ (κοινό με το ΠΤΔΕ) και 1 μέλος ΕΕΠ (κοινό με το ΠΤΔΕ). Το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 υπηρετούν 20 μέλη ΔΕΠ (συνταξιοδοτήθηκαν 2 και διορίστηκε 1), 6 μέλη ΕΔΙΠ (το 1 μέλος κοινό με το ΠΤΔΕ) και 1 μέλος ΕΕΠ (κοινό με το ΠΤΔΕ). Παρότι παρατηρήθηκε αύξηση του Διδακτικού προσωπικού, εντούτοις το Τμήμα χρήζει άμεσης ανάγκης διορισμού μελών ΔΕΠ για την εύρυθμη λειτουργία του, καθώς ο νόμος 409/2019 έδωσε το δικαίωμα εσωτερικών και εξωτερικών μετακινήσεων μελών ΔΕΠ.

2. Η οικονομική υποστήριξη των ακαδημαϊκών υποτρόφων και των υποψηφίων διδασκτόρων για τη συμμετοχή τους σε διεθνή συνέδρια κ.λπ. γίνεται σε περιορισμένο βαθμό (ΠΜΣ Δημιουργικής Γραφής, ΠΜΣ ΦΕ κλπ), επειδή δεν υπάρχουν οι απαραίτητοι πόροι.

3. Όσο για την εσωτερική χρηματοδότηση από το Τμήμα για την ανάπτυξη της έρευνας και της ακαδημαϊκής και επαγγελματικής εκπαίδευσης διατέθηκε κατά το ακαδ. έτος 2018-19, εκτός από τον τακτικό προϋπολογισμό, και ένα μέρος των εσόδων από τα ΠΜΣ. (ποσοστό 5%).

Δ. Ως προς την αποτελεσματική εφαρμογή του Π.Π.Σ.

1. Για την αποτελεσματικότερη συνεργασία με τους φοιτητές το Τμήμα έχει προβεί στις εξής ενέργειες: α. κάθε έτος αναμορφώνεται και επικαιροποιείται το Π.Π.Σ., β. μέσα στο Π.Π.Σ. αναγράφονται για κάθε μάθημα οι απαιτήσεις και ο τρόπος εξέτασης των φοιτητών, γ. έχει ολοκληρωθεί η πλατφόρμα του eclass, όπου δίνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες και καταγράφεται η συμμετοχή των φοιτητών, δ. οι διδάσκοντες ενημερώνουν κάθε έτος τα μαθήματά τους στη ΜΟΔΙΠ, ε. ανακοινώνουν εγκαίρως τον τρόπο εξέτασης και τις απαιτήσεις του κάθε μαθήματος καθώς και τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα και στ. οι βαθμοί αναρτώνται υποχρεωτικά στο classweb.uowm.gr.

2. Για τη μείωση των φοιτητών ειδικότερα στα μαθήματα επιλογής και στα μαθήματα εργαστηριακού τύπου το Π.Π.Σ. προβλέπει ανώτατο αριθμό (25) φοιτητών κατά μάθημα.

3. Για την καθοδήγηση και υποστήριξη των φοιτητών έχει θεσπιστεί ο θεσμός του Σύμβουλου Καθηγητή, ο οποίος βρίσκεται σε στενή επικοινωνία με τους φοιτητές της ομάδας του και μεριμνά για οποιοδήποτε θέμα μπορεί να τους απασχολήσει. Η λειτουργία του συγκεκριμένου θεσμού είναι πρόσφατη και δεν έχουν ακόμη, παρά τα πολύ θετικά δείγματα, αποτυπωθεί τα προσδοκώμενα οφέλη του.

4. Σχετικά με τη σύσταση για την αναβάθμιση της ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης του Τμήματος υπήρξαν θεαματικές εξελίξεις και από το έτος 2017-18 δίδεται η δυνατότητα στους φοιτητές να ολοκληρώνουν όλες τις εργασίες τους που αφορούν σε διοικητικά θέματα μέσω των διαθέσιμων ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

5. Τα μαθήματα των ΠΜΣ διδάσκονται όλες τις ημέρες της εβδομάδας, ακόμα και Σάββατα και Κυριακές, για της εξυπηρέτηση των εργαζόμενων φοιτητών.

Ε. Ως προς τις εγκαταστάσεις του Τμήματος

Τα εργαστήρια του Τμήματος έχουν αναβαθμιστεί με την προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού (υπολογιστές) 2 φορές τα τελευταία 10 χρόνια, με πιο πρόσφατη την πλήρη αντικατάσταση και εμπλουτισμό του εξοπλισμού πριν από 4 χρόνια. Ο εμπλουτισμός αφορά στη συνένωση των δύο διακριτών εργαστηρίων Η/Υ (ένα του ΠΤΝ κι ένα του ΠΤΔΕ) σε ένα με εσωτερικό πτυσσόμενο τοίχο (για την πραγματοποίηση μαθημάτων με μεγάλο φοιτητικό πληθυσμό), την

αντικατάσταση και αύξηση των θέσεων εργασίας (συμπεριλαμβανομένων καθισμάτων, εδράνων και ηλεκτρολογικής εγκατάστασης). Συνολικά τα δύο εργαστήρια διαθέτουν 62 θέσεις εργασίας, 30 φοιτητών (με δύο καθίσματα στην κάθε θέση) και 1 διδάσκοντα ανά επιμέρους εργαστήριο. Επιπλέον τοποθετήθηκαν 4 βιντεοπροβολείς (οι δύο τεχνολογίας short throw), 2 ηλεκτρικές οθόνες προβολής, 2 διαδραστικοί πίνακες και ηχητική εγκατάσταση. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019 τοποθετήθηκε κλιματισμός και αγοράστηκε ένας NAS Server για αποθήκευση δεδομένων, ενώ αντικαταστάθηκε και ο κεντρικός υπολογιστής (file server) του εργαστηρίου.

Αναφορικά με το πληροφορικό σύστημα έχουμε δύο (2) υποκατηγορίες: η πρώτη είναι του Ιδρύματος συνολικά (mail, site, eclass, κ.λπ.), η δεύτερη αφορά το Τμήμα (βαθμολόγιο, για το οποίο αγοράστηκε νέος υπολογιστής και ένας NAS Server που εξυπηρετεί συνολικά τις αποθηκευτικές ανάγκες της γραμματείας του Τμήματος για τα υπηρεσιακά έγγραφα.

Αναφορικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, το ΠΤΝ αξιοποιεί τα περιβάλλοντα eClass, BigBlueButton και Zoom, για τα οποία γίνεται συντήρηση, διαχείριση και αναβάθμιση κεντρικά από την Υπηρεσία Πληροφορικής του Π.Δ.Μ. Τα τελευταία δύο είναι πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης, με πιο πρόσφατο το Zoom.

Σχετικά με τη στελέχωση και ενημέρωση της Βιβλιοθήκης του Τμήματος (είναι κοινή με το ΠΤΔΕ), η Βιβλιοθήκη προσφέρει πλήρη ενημέρωση σε όλους τους ενδιαφερόμενους για τα βιβλία, τους καταλόγους, και όλο το προς δανεισμό υλικό που διαθέτει, παρά τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα. Η ασφάλεια των χώρων είναι αρμοδιότητα της Σχολής.

Στ. Ως προς την αξιολόγηση των φοιτητών

Για τη βελτίωση της ποιότητας της αξιολόγησης των φοιτητών είναι καταγεγραμμένοι στο Π.Π.Σ. οι τρόποι αξιολόγησης σε κάθε μάθημα. Η εγκυρότητα της διεξαγωγής των εξετάσεων και η ποιότητά τους διασφαλίζεται μέσα από την ποικιλία των τρόπων εξέτασης των φοιτητών και την κάλυψη των ιδιαιτεροτήτων και ετεροτήτων, όπως ήδη αναφέρθηκε.

Ζ. Ως προς την προώθηση της έρευνας

Το Τμήμα συμμετέχει σε πλήθος ερευνητικών προγραμμάτων, χρηματοδοτούμενων από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί τα εξής 15 ερευνητικά προγράμματα: *1. Competences for Democratic Culture, 2. Υποστήριξη των Εκπαιδευτικών στην αντιμετώπιση των κοινωνικών ανισοτήτων, 3. Education of Children and Young People with a Migrant Background, 4. Intercultural Education Resources for Erasmus Students and their Teachers, 5. Strengthening Activity-Oriented Interaction and Growth in the Early Years and Transition, 6. Γλωσσική ποικιλότητα και γλωσσικές ιδεολογίες στα κείμενα μαζικής κουλτούρας: Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αξιολόγηση παιδαγωγικού υλικού για την ανάπτυξη της κριτικής γλωσσικής επίγνωσης, 7. Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών στις Φυσικές Επιστήμες, 8. T-Story: Storytelling applied to training, 9. Renewing Intercultural Competences and Knowledge Spaces, 10. Autobiography of Intercultural Encounters through Visual Media, 10. Early Years Transition Programme, 12. Η ένταξη της δεύτερης γενιάς μεταναστών στο εκπαιδευτικό σύστημα, 13. Religion in Education: A contribution to Dialogue or a factor of Conflict in transforming societies of European Countries, 14. Relational Approaches in Early Education: Enhancing Social Inclusion, Personal Growth and Learning* 15. Η Δημιουργική Γραφή στις προδιαγραφές σπουδών των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας και βρίσκονται σε εξέλιξη άλλα τέσσερα (4).

Σχετικά με τη διάδοση των ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ σε επιστημονικά περιοδικά, έχουν καταγραφεί στη ΜΟΔΙΠ τη χρονική περίοδο 1980-2019 526 εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές, 965 ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές, 286 κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους, 170 μονογραφίες/βιβλία και 4160 ετεροαναφορές. Για το έτος 2019 καταγράφονται 51 συνολικά έργα στον ΕΛΚΕ του Π.Δ.Μ. με συντονιστή μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, εκ των οποίων 10 ευρωπαϊκά ανταγωνιστικά έργα, 1 εξ αυτών με επιστημονικό υπεύθυνο μέλος του Τμήματος, 7 εθνικά έργα από ευρωπαϊκά ταμεία, 29 έργα από εθνικές εταιρείες και οργανισμούς. Από αυτά τα έργα τα 15 έχουν προϋπολογισμό μεγαλύτερο των 50.000. Συνολικά στα έργα του Π.Τ.Ν. απασχολούνται 124 εξωτερικοί συνεργάτες (2019).

Όλα τα στοιχεία που καταχωρεί το Ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και ενημερώνουν τον κάθε ενδιαφερόμενο για το επιστημονικό έργο που παράγεται στο Τμήμα. Ο ιστότοπος του ΠΤΝ ήδη έχει αναπτυχθεί και βελτιώθηκε η «εικόνα» του Τμήματος για κάθε ενδιαφερόμενο. Προσφέρονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τους ενδιαφερόμενους και αγγλική του έκδοση βρίσκεται σε εξέλιξη, με δεδομένο ότι έχει ολοκληρωθεί η αγγλική έκδοση και της αρχικής σελίδας του ΠΔΜ.

Η. Ως προς τους δημοσιονομικούς περιορισμούς που αφορούν στην αύξηση του προσωπικού

Σχετικά με τις συστάσεις της Επιτροπής για περισσότερες αποσπάσεις εκπαιδευτικών για την υποστήριξη της Πρακτικής Άσκησης και των ξένων γλωσσών, δυστυχώς δεν έχει παρατηρηθεί καμιά εξέλιξη. Πάγια τακτική του υπουργείου είναι η άρνηση αποδοχής του αιτήματος του Τμήματος για αποσπάσεις εκπαιδευτικών. Η επίλυση αυτού του θέματος αφορά το Υπουργείο Παιδείας. Παρόλα αυτά, το Τμήμα κάθε χρόνο ζητά αποσπάσεις άσχετα από την άρνηση του Υπουργείου. Παρόμοιες ελλείψεις υπάρχουν και στο βοηθητικό προσωπικό των εργαστηρίων, αλλά και σε αυτό το θέμα, όπως και στο προηγούμενο, τη λύση μπορεί να δώσει το Υπουργείο Παιδείας ανταποκρινόμενο στα αιτήματα του Τμήματος για αποσπάσεις εκπαιδευτικών και βοηθητικού προσωπικού για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου και της λειτουργίας των εργαστηρίων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Αναπόσπαστο μέρος αυτής της πρότασης πιστοποίησης του ΠΠΣ του ΠΤΝ-ΠΔΜ αποτελούν τα παραρτήματα:

B2. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΠΣ ΠΤΝ

B3. ΠΤΝ ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΥΔΩΝ 2019-2020

B4.1 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΤΝ

B5. ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ 2019-2020 ΠΤΝ

B6. ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΤΝ

B7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

B8. ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΟΔΠ ΠΤΝ

B9. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΤΝ

B10.1 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΠΤΝ

B10.2 ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΤΝ

B10.3 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ